

„Vienybė Lietuvių“

IŠEINA KAS SEREDA

BROOKLYN, N. Y. New York.

Prenumerata metams:

Suvienyose Valstijose..... \$2.00

Europoje ir kitur..... \$3.00

Kanadoje..... \$2.50

Prenumerata mokama iš viršaus

Prenumerata metams skaitosi nuo

laiko užrašymo, ne nuo Naujų

Metų.

Apgarsinimų kainų klauskite

laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys

120-124 GRAND ST.

Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY

„Vienybė Lietuvių“

PUBLISHED

EVERY WEDNESDAY

BROOKLYN, N. Y. New York.

Yearly subscription rate

In the United States..... \$2.00

To Foreign Countries..... \$3.00

To Canada..... \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communications to

the publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys

120-124 GRAND ST.

Brooklyn, New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 12.

Brooklyn, N. Y. 20 d. Kovo (March) 1912 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXVII.

DELEI GRUMENANČIO KASYKLŲ STREIKO.

Kiek žmonijos istorija pamena, dar niekuomet nebuvo tokio didelio ir tokio universališko judėjimo po kasyklas, kaip šiomet, ir ypač pastaraisiais mėnesiais. Anglijoje išėjo į streikus suvirš milijono žmonių, ir kitą milijoną žmonių intraukė bedarbėn, nes įvairiose anglių išdarbijose pristigo anglies ir turėjo pamesti darbą. Francijoje netoli milijono anglekasių ruošiasi išsukti generališkaį streiką, — tokį, kokį senai propagandiruoja sindikalistai bei Amerikos milijonierius socialistas Wilshire, — tai yra streiką „24 valandų“ ir sustabdymą visos šalies judėjimo. Vokietijoje streikuoja į pusę milijono anglekasių, ir Vestfalijoje jau buvo rūstus susirėmimai su policija, kur buvo pralietas jau ir nekaltas kraujo, ir žuvo vienas-kitas iš darbininkų pusės. Amerikoje ir-gi grumena streikas. Jau kelinta savaitė New Yorke eina tarybos tarpe Pensylvanijos mainierių atstovų ir tarpe kasyklų savininkų. Atstovai darbininkų atvažiuoja ir išvažiuoja. Kaip nieko neatsivežė, taip nieko ir neišsivežė. Pastaromis dienomis girdėties, kad pagaliam kasyklų savininkai-baronai griežtai atsisakė išpildyti anglekasių reikalavimus, ir dabar bene prisieis Pensylvanijoje netoli pusei milijono anglekasių nuo 1 balandžio išeiti į streiką ir tokiu-pat keliu pajieškoti savo būvio pagerinimo, kokių jieško darbininkai Anglijoje, Vokietijoje ir Francijoje. Darbininkų giesmelė visur vienoda: jaktai tada jų malda tampa išklaudyta, kada jie suremia draugiškai pečiais ir priverčia fabrikantus pažvelgti į mažas darbininkų algas ir apverktinai sunkias darbo sąlygas. Šitokią vienybės kovą dabar puikiai išvedė Lawrence darbininkai, kur nemaža dalis buvo ir mūsų vienuolė, ir kur, kaip laik rašė, praneša, fabrikantų atsispyrimas jau tapo sulaužytas ir streikas sako esąs pilnai laimėtas. Vienybė mat daug ką daro.

Taip, vienybė yra darbininkų keliavedė žvaigždutė. Berods vienybė praveda žmonijoje visokias praklinas ideas. Bet užtai reikia prie kiekvienos ideas pravedimo išanksto į vienybę prisirušti. Anglijoje, Vokie-

tijoje ir Francijoje lengviau yra bile kokį streiką laimėti, nes tenai vienos tautos darbininkai streikuoja ir išanksto prie streiko prisirengia. Kas kita yra Amerikoje. Čia darbininkai yra suplaukę iš visokių tautų. Tankiausiai prie darbo vieni kitų neapsikenčia ir kur tik galėdami vieni kitiems kenkia, lenktyniuodami už geresnius darbus. Todėl kas mielas metas čia praeina daugybė streikų ir iš šimto streikų tik keletas būna laimėti. Tankiausiai sustreikuoja žmonės iš kokių desėtko ar daugiau tautų. Vieni iš jų esti šiek-tiek prie streiko prirengti, kiti gi visai mažai ką tenumano, ir netik streiko neparemia, bet dar daugelis eina dirbti už streiklaužius. O jeigu jie visi išanksto būtų prie streiko prirengti, tai jie žinotų, kad tik trumpą laiką vienybėje pasilaikius, visi išlaimės streiką ir visiems bus gerai. Labai gražų vienybės pavyzdį davė darbininkai Lawrence, tarpe jų ir mūsų viengėčiai. Gražų streiko palaikymo pavyzdį davė ir mūsų visuomenė, kuri visą laiką nuoširdžiai rėmė savo viengėčius Lawrence. Tų vardai, kurie rėmė streikuojančius savo brolius, pasiliks mūsų darbo judėjime aukso raidė mis užrašyti.

Tačiau lengviau buvo remti streiką, kuris ėjosi viename mieste. Sunkiausias pasidarytų, kada išeitų ant streiko Pensylvanijos darbininkai, kurie išmėtyti yra po šimtus miestų ir anthracito anglies kaimelių. Jau tą parodė desėtkas metų atgal didieji Pensylvanijos streikai. Pašalinis susėlpimas ir čia bus reikalingas; bet sunku būna sutaisyti šelpimo komitetus. Prisieina būriams žmonių, kaip va Shenandoah muzikantai, keliauti ir rankioti aukas net su muzikos pagalba... Žinoma, ir čia renkasi pašalpa; bet čia reikalingas didelis ir pačių darbininkų prisirengimas išanksto. Beabejonės, prie savo reikalų sutvarkymo visuomet stovi ir Amerikos anglekasių unijos. Tačiau jos toli gražu dar nespėja taip gerai kovon prirengti tokias dideles milijonines darbo armijas; anglekasių unijos tik tada pradeda judėti, kada išsibaigia su kasyklų savininkais kontraktai; tik tada unijų viršininkai pradeda važinėti su „politika“ ir vesti ginčus su anglies mag-

natais, kada jau tampa prispirti prie sienos. Arba, anot senos patarlės, tada pradeda drožti vilyčias, kada vilkai apipuola. Tai apgalėtinas faktas! Pensylvanijos anglekasių milijoninė armija susideda iš daugybės tautų: lietuvių, lenkų, slovakų, ungarių, mažesnės dalies velsių, airių, o dar mažesnės dalies — amerikų. Sulygo reiktų, kad anglekasių unijoje būtų darbo vadovai ir viršininkai iš įvairių tautų; reiktų kiekvienos tautos kalboje turėti čielas eiles apmokamų agitatorių, kurie išanksto kiekvieną savo vienuolė prirengtų unijos supratimo ir streikų; reiktų kiekvienoje iš tų kalbų turėti jeigu jau ne laikraščiai, anglekasių organai, tai nors apšėčiai geros literatūros. Ant nelaimės šito visai nėra. Unijose viešpatuoja svetimtaliai: airiai ir velsiai; agitatorių labai mažai užlaiko ir tie patys važinėdami kalba į tūkstančius žmonių, kurie visai anglių kalbos nesupranta, arba jeigu ir supranta, tai iš šimto kokie penki! Kaip gi šitokiose sąlygose gali būti prie streikų ar prie unijos supratimo prirengti tie žmonės, kurie girdi privedžiojimus jiems nesuprantamoje kalboje? Reiktų stebuklų, kad tokia organizacija, išėjusi ant kovos lauko, su-prastų savo tikslą ir kovos būdą...

Nežinia tikrai, kaip pastaraisiais laikais stovi anglekasių unijoje lenkai ir kitos tautos. Bet apie lietuvius, bent kiek regis iš laikraščiuose korespondencijų, kad jie labai ir labai mažai tesirūpina savo vienuolė unijoje vadovauti. Kažin kodėl mūsų viengėčiai taip klaidingai mandagus, kad nenori į uniją ineiti už viršininkus ir pasidarbuoti, kad unijoje mūsų viengėčiams, mūsų prigimtosios žemelės kalboje būtų platinama prakilmus ir garbin-gas unijos supratimas, bū-tų rengiami mūsų viengėčiai į samoningus ir apskirius darbininkus? Viršininkais būti yra labai garbin-gas darbas. Dar maloniau savo žmonėms darbuotis ir nešti jiems dvasišką ir materialinę naudą. Juk tarpe mūsų viengėčių, kasyklų rajonuose, yra daugybė ir pamokintų ir gana „apsitrynusių“ su Amerikos gyvenimu žmonių. Juk čia yra laisva šalis, kur kiekvienai tautai ir kiekvienam

žmogui yra atviras kelias patiems augštai gyvenime prasikalti ir kitus vesti. Mēs bėgame iš Rusijos, keikdami tėnykštę valdžią už smauginą tautų ir pavienių žmonių iniciativas. Na, ir atėję į šitą kraštą nei nepamšliname, kad čionai radome savo darbavimuisi laisvę, kurios nei trupučiuo nesinaudojame. Paskendome sausose kalbose, teorijose, oficiališkumuose, o prie praktiškojo darbo nenorime nei žingsnio kelti!...

Sako, kad net karės esą naudingos, nes jos priverčia žmones išmukti geografi-jos, atradinėti tas vietas, kur kariauja. Taip ir streikai. Jie yra milžiniškas, didelis ir griaužiai-sunkus apsiereiskimas. Per juos nukenčia daugybė žmonių. Bet iš jų laimėja liaudis, nes darbininkai apturi pas-kui lengvesnes darbo sąly-gas ir žmoniškesnį gyvenimą, o prieg tam žmonės vėl-gi pasimokina, kaip reikia branginti vienybę ir prisirengimą prie ateityjėbūsiarų streikų ir kovos už bū-vį. Ar bus Pensylvanijoje streikas, ar nebus — vis-viena. Reikia darbininkams šiandien ir visuomet apie juos galvoti. Laimėtasis Lawrence darbininkų ir mūsų viengėčių streikas tebū-ni paskatinimu ir mūsų broliams Pensylvanijoje, kad po kasyklų rajonus ne-tiktai dabar, kada grumena streikas, bet ir kas mielas metas reikia su didžiausiu ištempimu rengtis prie unijų supratimo, reikia steng-tis kuodaugiausiai turėti savo tautos — lietuvių virš-ininkų ir apmokamų agitatorių; reikia, kad mūsų prigimtoje kalboje būtų darbininkai šviečiami. Tada mūsų žmonės pames lanke salinmus, o užsiims apsišvietimu ir praktišku dabojuimu, kad unijos stovėtų ant augš-čiausio laipsnio, kad streikuose nereikia vartoti kumščio, bet didelę vienybę. Pripras gerbti savo gerus vadovus, kurie netik streikuose, bet ir visuomet prie darbo savo brolių lietuvių už-dos ir užtars, jam lengves-nį darbėlį pataikys. Tik stengkinės turėti iš savo tautos viršininkus ir vadovus.

Sūnelio dėkingumas. Tėvas: Tai tau ir didžiausias žmogus iš savo vaiko. Paskutinius pingus išdėjau, kad išleisti sūnų ant daktaro. Dabar kada ji vakar susirgus pasišaukiau pas save, tai jis man uždraudė alų gert. Vur kaip atsidėkavoja vaikui savo tėvams!

PERŽVALGA.

Lawrence streiko užbaiga. Laikraščiai pranešė, jogei Lawrence streikas jau užsibaigęs. Taip mums rašo ir tėnykštis korespondentas: „Lawrence industrialė karė kaipir jau baigias. 14 d. kovo, 3-čią valandą po pietų, vietiniame mieste parke tapo sukvietas visų streikiarių susirinkimas. Apie 15 tūkstančių vyrų ir moterių, vadovaujant Wm. Haywoodui, nutarė sekančiame paneđelyje, 18 kovo, eiti dirbtų į American Woolen kompanijos dirbtuves, būtent į Washington Wood, Ayer ir Prospect mills, taipgi ir į Kunhardt ir Atlantic mills — į visas audines. Minėtosios dirbtuvės išpildė darbininkų reikalavimus. Streikas paliktas tik šiose dirbtuvėse (nesa jos atsisakė pakelti mokesčių: Arlington, Pacific, Duck, Everent, Uswoco Mills ir International Paper Co. Šiose dirbtuvėse nutarta visomis pašangomis laikyti streiko“.

Gresia kasyklų streikas. Pensylvanija yra viena iš tokių valstijų, kurioje bene tiršėciausiai bus lietuvių apgyventa. Dirba jie anglių kasyklose. Ir štai dabar šitoje valstijoje, podraug su aplinkinėmis kietosios anglies kasyklomis, gresia didelis streikas. Su 1-ma balandžio išsibaigia kontraktas tarpe kasyklų savininkų ir anglekasių unijos. Atnaujindami kontraktą, anglekasiai pastato sekančią eilę reikalavimų: 1) pakelti algas ant 20%; 2) kad savininkai pripažintų uniją ir išrinktų iš darbininkų duoklę į uniją; 3) aštuonių valandų darbo diena; 4) kontraktas turi būt daromas kasmet, o ne kas treči metai; 5) minimum alga — \$3.50 ant dienos „mainieriui“, o \$2.75 — leiberiui; 6) kompanija turi netramdyti svėrikų (weight-mans) ir čekerių (check-docking bosses), kuriuos pastato anglekasiai; 7) mokesčiai turi būt nuo to-ųjų iškastos anglies, o ne nuo prikrautų karų; 8) panaikinti taikos tarybą (conciliation board), kuri sykiu atstovauja savininkus ir anglekasius; 9) distriktai 1, 7 ir 9 (Pensylvanijoje) turi būt pripažinti, kaip savystovė partija-dalis, kuri turėtų tiesą tarties de-lei algų, ir kad nedaugiau, kaip viena darbo vieta turi būti duodama „mainieriui“ ant kontrakto. Situos reikalavimus kasyklų baronai atmetė. Ir jeigu nebus prieita prie jokių kompromisų, tai nuo 1-mos balandžio gali būt išeis į streiką į pusę milijono anglekasių, jų tarpe daugelis tūkstančių — lietuvių.

Kiek Lietuvoje lietuvių? Patįs lietuviai nesistengia suskar-

tyti neigi kasmetas indėti į kalendorius: kiek yra Lietuvoje, lietuviškai kalbančių žmonių. Tą atlieka svetimtaliai, ir ne kas kitas, kaip amerikoniai. Taip va Dr. Tupper (žr. korespondenciją iš Bostono), kuris pernai važinėjo po Lietuvą, skaito dabar Amerikoje lekeijas apie Lietuvą ir tarp kitko, sako, jogei Lietuvoje esą 5,000,000 (penki milijonai) lietuviškai kalbančių žmonių. Nežinia iš kūr Dr. Tupper tokias žinias pasėmė. Mums rodos, kad lietuvių skaičius dikėiai perđetas. Vienok mums malonu, kad tokie kultūringi žmonės lietuvių skaičiaus nemažina, bet didina. Abelnai Dr. Tupper apie lietuvių kalba taip sympatiškai, su tokiu šiltu-čiu jausmu, kad gėdinte užgėdina visomis patangomis laikytis streisustingėlius arba ir tokius „lektorius“, kaip kun. Tumas, kuris Amerikos lietuvius, savo vienuolė, važinėdamas po Lietuvą perstato lyg kokius indijonus.

Ties lietuviška bažnyčia — bomba. „Draugas“ N11 rašo, jogei Scranton, Pa., kovo 9 d. vakare kažin kieno buvusi pamesta bomba tarpe kun. Kuro klebonijos ir lietuviškos šv. Juozapo bažnyčios. Bomba sprogsi ir išdaužiusi po du langu kaip bažnyčios taip ir klebonijos. Nors piktadėjų už rankos nenutvėrė, bet „Draugas“ drąsiai ir atčiai tą primeta „laisvamaniams, katalikų priešams“, t. y. tiems parapijonams, kurie atėmė nuo vyskupo bažnyčią. Šitas spėjimas nelabai tikės, nes — kamgi tie „laisvamaniai“ norės su bombomis griauti savo bažnyčią, kurią su tokiu vargu nuo vyskupo atėmė?

IŠ VISUR.

Anglija gatava karėn. Nusibodo Anglijos ministerijai girdėti, kad anglai nėsą gatavi į karė. Todėl anadien karės antrasis sekretorius, Mr. Seely, atstovų rūmė iškėlė augštyn rankoje slap-tą konvertą, kuriame esąs užpečėtytas apskaitliavimas, jog Anglija vienos dienos bėgiu galinti išsiųsti Afrikon net 150,000 karių, nepaliesdama kitur savo stovėnio garnizono. Tai buvo ministerijos atsakymas priešais historiką Mr. Amery, kuris aprašė historiją anglių karės su būrais ir nurodė, kad burai jei tik panorė-tų, tuojaus galėtų Anglijos valdžią nusikratyti. Tai bus bene tik pagąsdinimas būrų, kurie Transvaliujė ištikro pradėjo nerimauti.

Francija ir plunksnos. Francijos valdžia atsakė Anglijos valdžiai, jogei ji negalinti panaikinti plunksnų pramonės, tai yra gaudymo laukinių paukščių Afrikoje ir pešiojimo iš jų plunks-

ny, kuriomis viso pasaulio dailioji lytis dabina savo skrybeles. Francija sako, jeigu mes tą uždraustume, tai atimtume darbą iš 50,000 francūzių moterių, kurios plunksnomis užsiima; beto esą francūzai netektų kasmet apie \$20,000,000 iš šitos pramonės. Todėl nabagės paukštis galės laiminti tik Angliją, kuri šitą barbarišką pramonę sumanė panaikinti.

× **Kandidatas su orlaiviu.** Visame Paryžiuje tik ir kalba dabar apie orlaivininką Vedrinę, kuris persistatė save kandidatū į Francijos deputatų rūmą ir su orlaiviu lėkšias agituodamas už save ir barstydamas iš orlaivio savo atspaudintas prakalbas. Vedrinę eina kaip nepriegulmingas socialistas. Jisai parlamente agituosias, kad reikia Francijai įsitaisyti kuodangiausiai kariškų orlaivų ir ginti labiau iš oro, negu ant mažutės francūzių teritorijos, jeigu kada kas užsimanytų užpulti.

× **Baigia su kamoristais.** Šiandien dar vieną kamoristą paleido iš Viterbo kalėjimo, Italijoje, kur jau antri metai teisė 45-kius narius iš plėšikų draugijos „Camorra“. Dabar paleido dar Luigi Arena. Pasiliko kalėjime šie: Enrico Alfano, — kamoristų vadas, Giovanni Rapi, Nicola Mora, Giuseppe Salvi, Conrado Sarrino, Ferdinando di Mateo ir Mariano di Gennere. Prokurorius Santoro reikalauja, kad šiuos knoaštariausiai nubausti, nes šie tikrai dalyvavę nužudyme ekskamoristo Cuoco ir jo pačios. Prokurorius sako: „Kiekvienas turim atlikti pareigą. Aš ją atlikau del Italijos, nes pasaulis žiūri į mus ir laukia, kada mes savo piktadėjus nubausime“. Ligšiolai gi nei vieno kamoristo dar nenubaudė, — imantį tą, kad jį porą metų beteisiant prasėdėjo geležinėje kietkoje uždaryti.

× **Nukrito miestas lakūnas.** Berlino miesto viršum belekiant, nukrito su kareivišku orlaiviu aeroplanu lekiotojas Solnitz su savo draugu Engver. Mašina tiesiog sutiško ant miesto brūko, o lakūnai kokių tai stebuklu išliko gyvi; bet Solnitz sako bene mirusiai susitrenkęs.

× **North German Lloyd** — laivų kompanija apskelbė savo šių metų apyvartą. Anot apyskaitos, kompanija per metus pelnijusi \$10,375,000, arba \$850,000 daugiau negu pereinamais metais. Tai gi ir savo kompanams duosiant 5% dividendą (pernai davusi tik 3%). Ar ištikrųjų ji tik tiek pelnė, tai reikia abejoti. Paprastai kompanijos turi dvejas atskaitas, ir tos, kurias paskelbja publikai, nieko bendro neturi su jų žinioje esančiomis.

× **Karalius neužsileidžia palikimu.** Rudeniop pasimirdamas tūlas majoras ties Toulon paliko Ispanijos karaliū Alfonso visą savo turta — apie \$600,000. Giminės mįšljo, kad karalius nuo šito palikimo atsiskakys, nes nebašnikas buvęs jau nepilno proto. Bet Alfonso nei nemišlja atsiskakyt ir pasidavė su velionio gimnėmis į teismą. Akvyta, ar dris teismas godų karaliuką sutremti.

× **Karalaitė teismo saukiasi.** Paryžiaus teisman kreipėsi velionio Belgijos karaliaus Leopoldo dukte, karalaitė Stefana, prašydama, kad teismas paimtų globon jos kitą seserį, karaliutę Luizą, kuri daranti baises skolas, taip, kad iš tėvo palikimo — \$1,300,000 nieko jai nebeliks. Francijos teismas imasi šitą keistą karaliutę reikalą apžiūrėti. Šitas Belgijos karalaitė skandalas trau-

kiasi jau keleri metai. Ką Leopoldas Afrikoje priplėšė iš negrų vergijos, dabar tą naudą „visi vėjai gauda“.

× **Vokiečiai maino byrą ant sporto.** Šiandien Berline atsibuvo visos Vokietijos moksleivijos atstovų susivažiavimas, kuriame nutarė iš moksleivijos tarpo prausinti alaus gėrimą ir militarišką žaidimą kareidais, o vieton šito įvesti amerikoniškąjį sportą. Šita idėja padavęs pernai amerikonas, Columbia universitatės prof. Tombo. Dabar tam jau pritarė 14 vokiečių universitaičių, 2 veterinarų mokyklos, 2 agrikultūros kolegijos ir 2 kasyklų akademijos. Tikimasi, jog pasiseks kasmet įrengti Vokietijos studentų olimpiškos žaislės ir atrpatinti jaunuo menę nuo girtuokliavimo mokyklose.

× **„Vištaliu redaktorius“** numirė. Pareina žinios iš Buenos Aires, Argentinoje, kad pasimiręs Dr. Jose Paz, redaktorius didelio ir intekmingo tenyškio dienraščio „La Prensa“, kurį mūsų gerbjamas senelis Vištalius labai mėgdavo skaityti ir girdavo, o ne vieną punda to dienraščio ir lietuvių laikraščiams Amerikoje prisiūdavo, nors... nebūdavo kam jų perskaityti! Senor Paz buvo 69 metų senumo ir vadovavo visą Pietinės Amerikos laikraštiją. Buenos Airėje yra apie 472 laikraščių, įvairiausiose pasaulio kalbose, bet nei vienas išnašume nepalengkdavo „Vištaliu organo“.

× **Ištraukė laivą su skenduoliais.** Anglijos pakraščiuose, ties Portsmouth, ištraukė povandeninį karės laivuką, kuris keletą savaičių atgal pasinėrė į dugną ir nebeišsikėlė, nusinėsdamas vieną oficerių ir 13 kareivių. Visus tuos skenduolius palaidojo Portsmouthe su viešomis ceremonijomis ir militariška pagarba.

× **1,000 turkų išgalabijo.** Iš Romos karės raštinė praneša apie italų didelį laimėjimą Benghasi, Tripolyje. Anot tų žinių buvęs baises susirėmimas, kuriame italai išmušė apie 1000 arabų ir turkų.

× **Dar smerkia sufragistes.** Londone kovo 13 d. dar pasmerkė dešimtį sufragisčių už langų daužymą, kiekvieną nuo 4 iki 6 mėnesių kalėjiman. Jas teisė ne magistratas, bet augštesnis teismas, nes daužant langus kiekvienas padaryta nuostolių suvirš \$25.

× **Po Panamos kanalu vulkanas.** Visai netikėtai inžinieriai atrado, kad garsus Panamos kanalas stovis ant didelio ugnikalnio. Šita žinia Amerikoje pakėlė čielą emyderį, nes jeigu kada susimislytų ugnikalnis išsiveržti, tai galėtų pelenais nuėiti visas tas milžiniškas darbas, kurį Amerika padėjo kasdama kanalą, sukūšio šimtus milijonų dolerių ir padėjo daugelio žmonių gyvastis.

× **Harmburg American Line** — laivų linija apskelbė savo apyskaitas. Pereitu metu turėjusi gryno pelno \$10,900,000 ir savo kompanams išmokėjusi po 9% dividendą.

× **Iškaskė iš žemių salioną.** Iš Romos praneša, jog garsus archeologas Cavaliere Roni, kuris veda atkasimą Pompeios miesto, surado žemėje užsilaikiusį salioną, kuris prigulėjęs senovės romėnų magnatui Obelius Firmus. Rado sugargazėjusius šešius lavonus: paties magnato, jo moteries, dviejeto vaikų ir da vėl dviejų žmonių, matomai vergų, susikabinusius krūvoje. Turbūt jie sukūšio iš baimės, per aną baisiąją katastrofą, kada 79 metuos po Kristaus buvo baises Sicilijos ugnikalnio išsiveržimas ir užpylė gra-

žiausius romėnų miestus: Pompeii, Herkulaneum ir Stabia. Indomu tas, kad netoli 2000 metų žemėje užsilaikė lavonai, gražus bronziniai indai ir rado salione... pilną katilą vandens, kuris laikė katastrofos pakabintas virė.

× **Romoje areštuoja ruminus.** Romoje įvyko pasikėsimas nušauti karaliū Viktorą Emmanuelį. Bet nepasisekė. Šovėją suėmė. Jis yra koks ten Antonio Dalba — anarchistas. Dabar policija būk susekusi, kad turkų valdžia pasamdžiusi ruminus anarchistus, kad nudėtų Italijos karaliū. Todėl šiomis dienomis Romoje areštavo keletą intariamų anarchistų, tų tarpe ateivius iš Rumunijos.

Pas mus ir kitur.

Ši savaitė atsižymėjo Europoje visokiais atsitikimais. Pirmiausia Londono sufragistės išdaužė labai daug langų ir užtai arti 100 moterių gavo bausmę po kelis mėnesius kalėjimo. Toliaus, Anglijoje iškilio milžiniškas anglekasių streikas. Arti 2,000,000 žmonių neteko darbo. Apskaitlino, kad šiuo streiku Anglijos darbininkai netenka kasdien apie \$15,000,000, kuriuos gaudavo, kaip algas. Visi pasikalbėjimai tarpe kasyklų savininkų ir anglekasių nuėjo niekais. Todėl dabar imasi už to patsai parlamentas, kuris žada išleisti įstatymą, kuriuomi nustatys minimum algą ir prie to privers laikytis abi puses. Tai bus geriausi išeiša.

Anglekasių streikai iškilio ir Vokietijoje bei Francijoje. Kuo jie užsibaigs — dar nesimato. Prie šito prisidėjo ir politiški svyravimai. Rusija kažin kam sutraukė kariuomenę į Austrijos parubežę ir dikčiai išgąsdino Peterburgo ir Viennos biržas. Eina žinios, jog Italija ir Rusija slapčiai susitarė išvieno spausti Turkiją. Pagaliaus valdžių rate liuose iššaukė nuogandą anarchis-tai, kurie Francijoje ir Italijoje pakėlė galvą, o šiandien jaunas anarchistas D'Alba Romoje pasovė Italijos karaliū Emmanuelį, važiuojant šiam į bažnyčią ant pamėnėjimų gimtadienio jo tėvo, karaliaus Humberto, kurį liepos 29, 1900, nužudė anarchistas Bresci. Visi tie nuotikiai privertė Londono dienraštį „Daily Telegraph“ paskelbti baimingą pranašystę, kad Europoje prisiartina didelis tarptautiškas krizis.

Pas mus gi, Amerikoje, nuotyčiai virte verda. Lawrence darbininkai laimėjo streiką. Pensylvanijoje ruošiasi anglekasiai streikuoti. Roosveltas tapo apšauktas „socialistu“ ir „anarchistu“ — už pritarimą iniciatvai, referendumui ir valdininkų atšaukimui; jis vienok pasekmingai veda už save agitaciją ir jo vardas dažniau girdisi už Tafto ir kitų kandidatų ant prezidento. Washington — reakcija. Atgalieviai privertė atsiskakyt iš vietos tyro maisto bjūro perditinį, Dr. Wiley, kuris per 29 metus čia išbuvo ir vedė istorišką kovą prieš žagimus visokio maisto ir gėrimų. Kongrese atstovai perleido billiū — 198 balsais prieš 103 — numesti akeizą nuo eukraus. Pasigirdo net balsai, jog Washingtono kongrese reikia... panaikinti senatą, o jei ne, tai nors senatorių barzdaskutes ir maudykles. Tai del ekonomijos.

Zingeidumas. 12-kos metų Mariškė: Mama, ar norint vaikų turėti, būtina reikia su vyru apivist? — Taip, vaikelis — reikia. — Na, o kad dvygnukus turėti, tai gal reikia su dviem vyrais apivist?..

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Krata. Vasario 6d., pirmadienio naktį, policija, iškrėtusi suėmė „L. U.“ leidėją F. Bortkevičienę ir redaktorę M. Radzevičienę. Redakcijoje kratyti nekratė, bet užtatai gyvenamosios kambarius išsiejėko. Nei pas vieną nieko nerado. M. Radzevičienę ir toliau lieka atsakomajame „Liet. Uk.“ redaktore, o F. Bortkevičienė leidėja.

MARIAMPOLĖ. Paskirtas vasario 16 d. visuotinas „Žagrės“ susirinkimas neįvyko delei to, kad mažai teatsilankė narių. Per tą susirinkimą buvo manoma iškeisti § 32 įstatymą. Dabartės neįvykus pirmam susirinkimui skiriamas kovo 15 d. antras susirinkimas, kuris bus teisotas nežiūrint atvykusiųjų narių skaičiaus.

NEMUNAITIS Vil. red. Sausio 22 d. po sunkios ir ilgos mirties aprūpinta šv. Sakramentais mirė Jieva Kudarauskiene (švedžiutė). A. a. J. Kudarauskiene mylėjo gerus skaitymus, neškiriant ir „L. U.“ Buvo pavyzdinga gyvenime. Tebūna lengva jai Lietuvos žemelė.

Vincas Kudarauskas. **PANEVŽYS.** Sausio 23 d. buvo čionai lietuvių vakaras prieglaudos naudai. Artistai vaidino komediją „Aukso dievaičius“. Publikos prisirinko nemaža.

KURŠĖNAI, Sialiuų pv. **Smarkus žmonės.** **Taupomoji kasa ir valstiečiai.** Reikalinga vart. dr. ja. **Inteligentai.** Miestelis 4 varstai nuo geležinkelio. Gana didelis, bet didelio gyvumo jame nematyti. Turtingųjų gyventojų čia tarpe lietuvių nėsą. Žmonės iš aplinkės esą tamsūs nesu-sipratė, ir dideli storžieviai. Tas matomai ir teisybė, nes nuo stoties važiuojant tik ir girdėjai barnius, negražiai bepravardžiuo jančiuosius.

Gyvuoja čia skolinamai taupomoji kasa arba bankas. Bankas gyvuoja nuo senai ir pagal savo apyvartos esąs pirmas šios rušies ir turto Kauno red. Valstiečių indėlių daugiausia. Jie daugiausiai per tą banką ir visokių reikalų atlieka. Banko valdyboje dalyvauja tikiai dvarininkai. Du valstiečių inaina į priežiūros komisiją. Pačioj valdyboj valstiečiai niekada ir nebuve. Nesą tarp jų atsakančiųjų.

— Męs nėsame priešinai, kad valstiečiai prigulėtų prie mūsų valdybos, bet ką gi jie iš savųjų rinks, — pasakė man vienas banko vedėjū.

Ir pasakojai man jis, kaip tai anais metais valstiečiai buvo pastatę kandidatū į valdybą girtuoklių valstietį, kuris tik ir teži-nojęs patvoriais vartyties. Vartotojų draugijos nėra, nors jina būtų reikalinga. Bet yra čia ir inteligentų būrelis. Norėjau su jais apie šitą pasikalbėti, bet negalėjau suprasti jų kalbos: savo kalbon nuolatos kaišioja kokius tai man blogai suprantamus žodžius: pasijansas, vintas, išlošiu, pralošiau, reikės atsilošti ir tt. Laikraščių bent lietuviški neskaityta.

LINKUVA, Pan. pav. Čia yra labai sena bažnyčia, statyta 1503 m. Iešomis kokios tai, pagal dokumentų, Catharine de Zeimas. Evangelikų dokumentuose esą parodyta, kad Linkuvos bažnyčia prigulėjusi patiems reformatams, bet tik katalikai paskiaus iš jų atėmė. Tas labai galėjo būti, nes visas bažnyčios stilius sakyti sako, kad tai ne pačių katalikų statyta. Kurį laiką Linkuvos bažnyčia

ir visą parapiją valdė vienuoliai Karmelitai; da ir dabar klebonija toji pati, kur gyveno vienuoliai — tas pats vienuolynas šiek tiek perdirbtas.

Nuo tų laikų, kada valdė parapiją vienuoliai, čia yra įvesti atlydai 8 dienų Motinos šv. Skapliernos, kurie ir dabar apšivaikšto. — Apie pačius atlydus nėra ko rašyti, nes tai visiems gerai žinoma. Noriu tik pasakyti, kad neturime jokio chožo nei bažnytinio, nei dainininkų. Parapijos šei myninkas klebonas. Paprastai, klebonas parapijoj — tai gubernatorius; ką nori, tą daro — Bažnytinį chorą vesti užgina galutinai — „nes tai esąs papyktinimas, kada vaikinai su merginomis per šv. mišias gieda ir kartu skiriamas kovo 15 d. antras susirinkimas, kuris bus teisotas nežiūrint atvykusiųjų narių skaičiaus.“ Čia jau jo rankose visa galybė... Bet kad nėra dainininkų choro, tai labai pykta... Praėjusiais metais šiaip-taip patįs dainininkai ir dainininkės buvo prisiprašę — įvairiomis dovanomis vargonininką Gedeiką, kad mokintų juos dainuoti, nes kaip esti vakarai — inrengėjai parsikviečia svetimą chorą. Girdėt kalbant: „tai mums didelė gėda“... Šiomet choras dainininkų vėl pradeda irti — vargonininkas atsiskako mokinti, pasiteisindamas, kad klebonas kreivai žiūrįs ir visai nenorįs, kad mokintų. „Aš, panie, norėčiau tarnauti senajai ir naujai gadynei“...

Man rodos klebonas čia nieko vargonininkui negali padaryti, nes neturi tiesos užginti mokinti — tai parapijonis gali reikalausti prašalinti jį nuo vietos.

A. Žansparnis. **PILVIŠKIAI,** Mariamp. p. Vasario 2 d. čia buvo Blaiybės skyriaus visuotinas susirinkimas. Perskaitė praeito susirinkimo protokolą ir visų metų veikimo apyskaitą. Bet galų-gale pasirodė, kad mažai visgi nuveikta... Narių šiame skyriuje yra 321, daugiausia moterų. Kasoje pinigų yra 120r. 75k. Arbatinė pelno neatnešė, — bet ir nuostolių nepadare. Per šį susirinkimą rinko naują valdybą; išrinkti šie: J. Stankevičius, S. Juodyšius, o kitus paliko tuos pačius — kun. Kulikauską ir kitus. Revizijos komisijon išrinkta: A. Mačaitis, S. Baltrušaitis ir Šurmaitis. Rinko ne slaptu balsavimu, o tikta rankų pakėlimu. **J. Kapsas.**

PETERBŪRGAS. Mažturciū vi suotinas susirinkimas. Sausio 29 d. įvyko visuotinas lietuvių savitarpinės draugijos susirinkimas. Narių atvyko pakaktinai: susirinkimas galėjo spręsti viską. Dienotvarkėn inėjo 15 klausimų, kuriuos susirinkimas visgi spėjo apsvastyti, aciū pirmininko mokinimui vesti susirinkimą.

Pirmiausia buvo išklaudyta pininginis draugijos padėjimas 1911 m., išrinkta nauja valdyba, komitetas ir revizijos nariai. Sekantiems metams paskirta rašto darbas atlikti — 10 rb.; susirinkimams ir repetiejoms būtai nusamdyti — 30r.; pašalpas nutarta duoti po senovei (nuo 5 lygi 50 rb.); paskolų nutarta duoti vienam nariui ne daugiau 100r. Draugijai pritariančių atsiranda kaskartas dangian ir norima atidengti filijas miesto pakraščiuose, bet įstatymai to nenužiūri, todėl reikalinga mainyti statutas, idant būtų nurodyta kada, kokiomis teisėmis galima steigti filijas. Išdirbimui tų §§ paskirta 1 mėn. Svarstant būto pirkimū, buvo pažymėta, kur pirkti miesto centre, idant galima būtų jame daryti susirinkimus, repeticijas, etc. Pastebėta, kad miestų pakra-

čiai reikalauja kningų; nutarta dalį dr-jos kningyno pavesti Vasilyaus Salai, kitą — už Narvos vartų.

Svarbiausias klausimas — mokyklos. Ši kartą tasai klausimas galima sakyti išrištas. Visi pripažino mokyklos reikalingumą; pasirodo jau aukų tam tikslui surinkta 120r. Susirinkimas nutarė, realui prisiejęs, paskolinti iš dr-jos vartojamo kapitalo iki 300r.; pavesta rinkti aukas; įgaliota valdybai rūpintis surengti valdžios leista lioteriją; kai-kas pažadėjo kasmetinę pašalpą: g. Kristopaitienė tam tikslui pažadėjo kasmet po 10r. Galima tikėtis, kad neužlgo bus įvykintas tas nutarimas — su-lauksime lietuvių mokyklos. Pagalios buvo vienbalsiai susirinkimo nutarta išreikšti protestą prieš naikinimą Pilies Kalno Vilniuje. Susirinkimas ingaliojo valdybą nusiųsti protestą Mokslo Dr-jon. **A. N.**

(„Liet. Ukin.“)

GIZAI, Vilkaviškio ap. Mūsų apylinkėje žmonės emė sirgti įvairiomis ligomis, kaip tai: šiltine, plaučių uždegimu ir kitokiomis. Ligos smarkiai ima senus ir jaunus. Gaila, kad žmonės mažai tesikreipja prie gydytojų, o taip sau žiūri pro pirštus.

Jonas Žilinskas.

JUODUPJAI, Kauno g. Norime skirstyties vienasėdžiais, norime pagerinti savo ūkį. Jau treji metai, kaip nebeperkame rąstų pas žydus, bet gabename vagonais arba iš Liepojaus, arba iš Rygos, arba iš Marijampolės.

Sausio 8 turėjome gražų vakarą. Mėgėjai vaidino „Ekspropriatoriū“. Puskui choras gražiai padainavo. **A. Salinis.**

SKRIAUDŽIAI, Šuv. g. Čia labai mažai laikraščių žmonės skaito. Kiek numanu, visoj parapijoj, išėmus dvasiškiją, parsisiūdina kokius: 6 egz. „Šaltinio“, 5 „L. Ukin.“, 3 „Vilties“, 3 „L. Žin.“, 1 „Spindulio“. Beto, iš Amerikos giminės parsiumčia „Saulės“ ir 1 „Žvaigždės“ egz. Kaip-kurie kningų da pasiima skaityti: vieni iš Skriaudžių kningyno, kiti iš Veiverių, treti iš Plutiškių. Kelios dašimtys yra įsirašiusių į „Žiburio“ draugiją, o apie 7 į „Šv. Kazimiero Draugiją“. Škaplierninkai joku būdu negali išparduoti puskapjo „Žiburio“ kalendorių 1912 m. Iš skaitymo, mat, duonos nevalgo, tik iš ūkio, senoviniu būdu apdirbamo, ir iš medžių vežiojimo. Da beveik kiekvienam kaime rasime po dūminę grincią. Laukai nekokie, žmonės neturtingi.

MELAGĖNAI, Šventėnų ap. Šios parapijos gyventojai beveik visi lietuviai; bet lietuvių kalba bažnyčion investa tik 8 metai, kurią ypčiai užstojo kun. P. Šarkovskis. — Daug šioje parapijoje yra lenkų endekų agitatoriū, kuriuos taip gražiai aprašė gr. Korvin-Milevski savo kningoje „Walka z kłamstwem“.

M. Maldžiūnas.

SEINAI. Šventimai. J. E. Vyskupas Karosas vasario mėn. 25 (12) d. suteikė šventimus Seinų dvas. seminarijos auklėtiniams. Į kningyną išvesti: B. Kostro ir St. Dąbrowskį; į subdiakonus — Mot. Petrauskas, St. Kočmierski, Marc. Dąbrowski. Šie trys subdiakonai kovo mėn. 2 d. (18 vas.) bus įvesti į diakonus, o kovo 3 d. į kningynus. Visi naujai išvestieji kuningai bus tuojau išsiųsti į parapijas. Jaučiama didelis kuningų trūkumas, užtatai nelaukiama nei mokslo metų galo. — Beto išvesti į subdiakonus šie penktojo kurso klerikai: Kaz.

Bičauskas, Jon. Reitelaitis, Jur. Baltrušaitis. Kovo mėn. 2 d. jie bus išvesti į diakonus.

(„Šaltinis“.)

Iš Amerikos.

Žemės drebėjimai. Kovo 11 d. Amerikos seismografai ant savo aparatų pajutė, jog kur nors arti sudrebėjo žemė. Kurtus dundėjimas jautėsi per 40 minučių iš šių miestų: Brooklyn, Clevelande, Washington, Cambridge, Milwaukee, Albany ir Buffalo. Manoma, kad kur už 1500 mylių nuo Brooklyn buvo labai smarkus žemės drebėjimas. Spėja, kad bene Kuboje ar Vakariniuose Indijoje. Panašūs sudrebėjimai buvę jaučiami ir prieš San Francisco katastrofą.

Isidėmėkit, briežniukų čiulpėjai! Camden, N. J. Cooper ligonbūtyje pasimirė 25 metų vaikas, Ch. McShea. Daktarai pripažino, kad jį buvo chroniškai užsinuodijęs fosforu. Patirta, kad jį buvo inpratęs brėžiukus burnoje kramtyti, kaip ir daugelis daro. Prieš mirtį sako baisiai kančiosi. Tai blogo inpročio vaisiai!

Aristokratų „juodoji ranka“. Washington tapo areštuota augštos kilmės ponija, Mrs. H. C. Gage. Ją apskundė bankierius Ch. Bell, brolis garsaus telefonu išradėjo, A. Graham Bell, būk Mrs. Gage kėsinusis nužudyti bankierių. O kodėl kėsinosi, tai štai kaip išaiškino areštuotoji ponija. Ji nusipirkusi Washington namus ir tenai su duktere apsigyvenusi, norėjusi ineiti į taip vadinamą „400 aristokratų draugiją“. Bet, nors ji paeinanti iš karaliaus Charlemagne ir keleto Ispanijos karaliaus giminės, tačiau esanti netiek turtinga, kaip Washingtono amerikoniškai buržuajai, kurie jokiū būdu jos į draugiją neleidžia, bet da verčia ir iš Washingtono išsikraustyti. Mrs. Gage sako, kad ji per šitą bylą parodysianti, jog tarpe Washingtono tuzų esanti tam tikra „juodoji ranka“, kurios vadovu esąs bankierius Bell, užtai ji ir norėjusi jį pagazdinti. Taigi ir Washingtono mat kliasų kova atsirado!

Iš dynamitų bylos. Indianapolis, Ind. atsibuvo susirinkimas darbo vadovų ir advokatų, kurie gins visus vėlesniai areštuotus menamusius dinamito vartotojus unijų reikaluose. Susirinkimas atsibuvo prie uždarytų durų, dalyvaujant apie 40 ypatų. Vieną dalyką laikraščiai iš to susirinkimo patyrė, tai ta, jog unijų vadovai suradė, kad iš Clevelando unijos kas tenai išvagią slaptas ir perduodą valdžiai. Taipgi esą patirta, kad ir garsųjį McManigalą kitas pirmiau išdavė, o jau šis supykęs paskui po areštavimo išdavęs visą eilę dynamitotojų. Žinoma, su kaltais, nukęs gal ir nekalti. Bet vienas aišku, kad unijose šnipai viešpatuoja, kaip ir Rusijoje tarpe „neišistikimųjų“ draugijų.

Garsus rabinas už moteris. Chicago, Ill. kovo 10 dieną buvo pašvesta čionai diskusijoms apie sufragizmą. Taipgi bažnyčiose visur buvo sakyti pamokslai tai už leidimą moterims teisų, tai prieš. Tarpe kitų ir garsus žydų dviasiškis rabinas Dr. Hirsh, šiojį išdavė nuosprendį: „Ant klausimo: ar turi moteris balsuoti? — nebėra ko juoktis. Norint gerą valdžią turėti, reikia turėti tokią balsuotojų klasę, kuri turi daug laiko. O kasgi turi daugiau laiko, kaip moteris? Juk ir dabar

vyrų, užsiėmę darbu, mažiau bežiną apie politiką už moteris, kurios perskaito laikraščius nuo pražios iki galui“.

Atvyko rusų „laukinis“ kunigaikštis. St. Louis, Mo. čionai atvažiavo rusų kunigaikštis, Paulius Trubeckoi, kuris vietiniame dailės muzėjuje išstatys savo skulptūros išdirbinių parodą. Štai kaip šitas rusų didžiūnas išaiškino savo filosofiją: „Aš beveliju būti Afrikos laukiniu, negu Rusijos princu ar bile kokiū didžiūnu. Nėra skirto tarpe manęs ir jūsų ar bile žmogaus, kas lytisi bajorystės. Mūsų civilizacija eina vis blygn, kas matosi nors pasižiūrėjus į mūsų fabrikius ar kitas istaigas, kur žmogaus gyvastis taip alinama. Aš retai skaitau, nes noriu gauti įspūdį patsai iš gamtos, be jokių pašalinių nuomonių. Aš nevalgau mėsos, kadangi taip darydamas aš save maitiničiau su kūnu geresnio gyvūno, negu aš pats. Aš myliu jus amerikonus už jūsų neprigulmybę ir originališkumą. Europoje žmonės seka paskui krikčių nuomonę, bet negalvoja patys“.

Išvytė Kanadon. Kanados imigracijos statistika parodo, kad pernai iš Amerikos išbėgo 150,000 žmonių, arba ant 20,000 daugiau, negu pirmesniu metu. Dabar Anglijos kasyklų streikas sakoma išvys daugelį Kanadon ir jų pusbrolių anglų.

Chicagoje eina į kooperacijas. Paskutiniu laiku Chicagoje susitvėrė net dvi iš sykio kooperacijos, kurios pačios sau pristatys gyvenimo reikmenis ir nebereikalaus perpirklių. Pirmą kooperacija yra krasos klerkų, antra — paprastų gyventojų. Klerkų susirašė 15,000 sąnarių. Jie jau esą ištyrę kaip pigiau pirkt: per kalėdas sykiū pirkt 3500 saldainių, svaras iššėjęs po 27c., ką iš krautuvių perkant esą būtų mokėję po 60 centų! Dabar tokiū būdu pirkisų kumpjus, lašinius, blėšines konservas, kavą ir šitą, paskui visi dalinsis. Kaslink gyventojų kooperacijos, tai jie sutvėrė grosernią. Prisidėję net keletas universitatės profesorių. Taip mano užvesti kovą su gyvenimo pabrangimu.

Nusigando streikų. Fall River ir kitose Naujosios Anglijos audeklinėse, ypač audekų-kartūnų dažyklose staugi pakėlė darbininkams algas. Per šimtą fabrikių nuo 1 d. kovo mokės po 5% daugiau. Būsią pakelta po visas apylinkes algos del 175,000 darbininkų, kas per metus išnešią kompanijoms suvirš \$5,000,000 daugiau ant algų išmokėjimo. Na, jos nenusiskriaus, nes po kiekvieno tokio pakėlimo, sykiū pabrangsta ir audekai. Taip, jeigu kas čia pralaimi, tai tik perkandžioji publika.

Atrado naują žvaigždę. Harvardo observatorijon telegrafavo iš Vokietijos, kad Norvegijos profesorius Errebo atrado naują žvaigždę, esančią taip vadinamam „Gemini sažvaigždyne“. Tai esanti labai didelė žvaigždė, kokių per paskutinius dvidešimt metų atrasta padangėse tik penkiolika. Naują žvaigždę jau ir nufotografavo.

Aukavo ir pasislėpė. Bostone, Mass. technologų Institutui prisuntė kažin kas \$2,500,000 aukų, bet aukantojas jokiū būdu nenorįs išduoti savo vardo. Mat žino, kad vistiek visi dažinos ir da labiau išgarsis.

Meldžiasi už streiklaučius. Originališką būdą rado ikovoti su streikiariais korsetų darbininkės, kurių 500 susiteikavo mieste Kalamazoo, Mich. Streikiarkos ry-

ta ir vakare susirenka prie dirbtuvės ir suklapė ima melstis, kad streiklaučiai pamestų darbą. Tokiū būdu policija nieko negali padaryti, o kai kurie streiklaučiai susiminkština ir pameta dirbę. Bet užtai tam ir yra Kalamazoo. Pabandytų šitai streikiariai daryti New Yorke: čia policmano buožė ir „Tėve mūsų“ kitaip suprantu!

Inkrito upėn traukinis. Ant gelžkelio iš New Yorko į Chicago, ties Poughkeepsie, greičiausias traukinis „Twentieth Century Limited“ nukrito nuo tilto į Hudson upę. Penki plieniniai karai numurmėjo ant dugno. Ir visgi didelis stebūklas, kad sužeidė tik 28 žmones. Kiti pasažieriai plaukte turėjo išplaukti iš upės, išlindę priežasčių — buvusi pertrukusi relis. Nei vienoje šalyje nėra taip netikė rėlės, kaip Amerikoje. Tą parodo eilė traukinių sūdužimų kasmet, ko kitur nėra. Taip va pernai Amerikoje delėi sutrukusių rėlių buvo sužeista 4,112 žmonių, o užmušta — 106!

Kova tarpe teatrų ir „movingų“. Washingtone į kongresą atsišaukė teatrų menajeriai ir dramų rašytojai, kad patentų ofisas uždraustų judomųjų paveikslų pramatoriams imti nuo rodomų teatrųose dramų ir komedijų paveikslus ir paskui šituos rodyti publikai per judomuosius paveikslus — moving pictures. Sako, kad filmų kompanijos labai teatrus išnaudoja ir išvaro iš biznio, nes žmonės labiau eina į judomuosius, negu į teatrus, kur brangiau mat viskas atseina su rengti ir brangesni tikietai.

1,000 sufragisėjų Washington. Kovo 13 d. 1000 moterių ir fabrikių mergaičių pribuvo Washington, kur dasigavo kaip į atstovų rūmą, taip ir į senatą, su reikalavimais, kad suteikta būtų moterims balsavimo teisės. Abejuose rūmuose jas išklaušė, bet nieko tikro neatsakė.

Tą pačią dieną New Yorko kapitaliujė Albany, legislatūron atvyko vadovės sufragisėjų. Alice Chittenden iš New Yorko, pasakė: „Mės norime, kad ateinančiais rinkimais būtų prie balsavimo prileista 4,000,000 moterių New Yorko valstijoje. Paskui sufragistes atsivijo į Albany ir anti-sufragistės, Jos, žinoma, protestuoja prieš suteikimą moterims teisų. Čia legislatoriai pažadėjo „pamislų“.

Ir-gi tą pačią dieną New Jersey legislatūron Trentone atvykė sufragizmo vadovės išgavo atstovų ir senatorių prizadėjimą, kad jie pasirūpins indėti šios valstijos konstitucijon priedą, kuriuomi bus leista universalinis sufragizmas.

Sufragizmas eina sparčiais žingsniais, tai yra agitacija už jį. Bet artinaučiais prezidento rinkimais, kaip pasakė Washington Miss Adams, Amerikoje balsuos dar tik 1,000,000 moterių, iš 25,000,000 vyrų, šios šalies balsuotojų.

Pasimirė garsus juokdarys. Headville, Pa. pasimirė po visą Ameriką garsus aktorius-komikas Charles Bigelow.

Teisme penkius nužudė. Hillsville, Va. teismo rūmuose iškilo baisios riaušės ir tapo sušaudyti penki žmonės: teisėjas Massie, šerifas Webb, prokuroras Foster, vienas prisiekusis juror ir plėšikas Allen. Riaušės iškilo potam, kaip teismas išnešė nuosprendį ant suimtųjų plėšikų bandos, kurios vadovu buvo broliai Allen. Jų draugai tas žudynes ir surengė.

Ant rytojaus Alleno šaika vėl

užpuolė ant teismo ir čionai likosi nušauta paties plėšikų vadovo pati, Sidna Allen ir mergaitė liūdinkė.

Lawrence, Mass. Kovo 15 d., kaip rašo laikraščiai, pradėjo būriais darbininkai grįžti prie darbo į audeklines. Šešios dirbtuvės pilnai streikiariams nusileido, keletas da svyruoja, bet manoma, kad ir jos neišlaikys. Pasilieka da ant streiko apie 4000 žmonių.

Streikiarių komitetas kreipėsi į gubern. Foss, Bostone, kad pašalintų streikiariams kenkusį teisėją Maloney ir paleistų 35 streikiarius, kurie buvo areštuoti laiku streiko.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

BOSTON, MASS.

Kovo 10 d. Bostono dailės muzėjuje ant „Third Modern Gallery“, lekeijų skaitymo salėje Dr. George W. Tupper turėjo ilustruotą paskaitą apie Lietuvą, podraug ir apie Lenkiją. Tupper praeitą vasarą lankėsi po Lietuvą; buvo Vilniuje, Kaune ir Suvalkuose. Per praeitą vasarą, kaip pats Dr. Tupper sakė, viešėjęs Lietuvos žemėje ir rinkęs visokias žinias, taip etnologiskas, kaip ir geografiškas iš Lietuvos teritorijos.

Dr. Tupper sakė: „Lietuvos rubėžiai apima 2100 amer. ketvirtainių mylių; gyventojų turi 6 milijonus; lietuviškai kalbančių turinti apie 5 milijonus. Lietuvos žemė esanti gera ir lygi, be augščių kalnų (matomai Dr. Tupper nebuvo žemaitijoje. — Red.), gera del javų žieminių, kaip del rugių ir kviečių. Svarboji Lietuvos industrija tai esanti agrikultūra (žemdirbystė) ir gyvulių auginimas. Lietuviai dangėlį sėja rugių ir linų, o po tam parduoda gyvulius, daugiausiai raguočius; karves, jaučius. Lietuviai esą kantrūs, darbštūs ir prielankūs žmonės“.

„Lig pabaigos 19 šimtamėčio Lietuvos kultūra nepažino progreso, buvo iš visų pusių vergiama rusų valdžios; iš kitos pusės buvo lenkinama tai per lenkus, tai per religiskus inteligentus ir svietiškius“.

Dr. Tupper krutomaisiais paveikslais rodė didesnius Lietuvos miestus, kaip Vilnių, Kauną, Suvalkus ir didesias upes, kaip Nemuną, Mūšą ir kitas.

Lietuvos kultūra — jįsi tvirtino — reikalauja daugiau mokslų; daugiausiai reikia augštesnės agrikultūros ir pramonės su komercija. Ne-inžinierius.

NEWARK, N. J.

Kovo 4 d. LSS. 11 kuopa surengė prakalbas sušelpimui Lawrence streikiarių. Kalbėjo p. M. Kirtiklis. Kalba buvo su daugeliu tēmų. Pirmiausia apie streiką, apie kurį paaiškiaus, buvo renkamos aukos; publika mielai aukavo, nes yra gana skaitė apie tą vargingą streiką.

Renkant auksą mergina deklamavo „Dirbk ir melskis“. Jai užbaigus, p. Kirtiklis paėmė iš ty eilučių tēmą ir pasakojo, kad katalikai ir tautiečiai nei centu nesušelpė streikiarių, vien tik socialistai ir „Keleivis“ (mat jis jo agentas), nors po jo akių visi be skirtumo aukavo. Čion aiškiai pasirodė, kad jų tikslas pasinaudoti streikiarių vargais, kad sau sujieškoti reklamą ir ardyt jausmus tarpe aukautojų. Jei aukavo 195 lietuviai ir 5 „Keleivio“ skaitytojai, tai lietuviams pasakė

kad jų nedavėt nei cento.

Toliau emė rėsti apie kun. Žilinską, niekinti kitus mūsų veikėjus, vadint juos „supuvasmegegniais“, koliojo kitus laikraščius. Iš publikos kilo balsai ir protestai. Bet „kalbėtoją“ parėmė vietininkas „susipratelis“, p. Žol., kuris net emė išdavinėti publikoje esančius žmones, kas ir kur priguli. Vienam sako: „O tu priguli prie „Žiburėlio“!“ Jo šalininkai emė kojom trypt ir galvomis lingout, lyg žydai per „nešamąją“. Taip prie tokių ertyderių ir užsibaigė tos prakalbos, kurios buvo tokiam prakilniam tikslui rengtos. Gėda tokiems kalbėtojams ir jų šalininkams, kurie visur suirutę sėja!

Tą vakarą Lawrence streikiariams surinko aukų \$21, ir ant TMD. paskaitų buvo surinkta \$2.85. Ir užtai newarkiečius reikia pagirti! **Socialistas.**

HUDSON, N. Y.

Kovo 3 d. šv. Antano iš Padvos dr-tės susirinkime buvo skaityta iš „Vien. Liet.“ straipsnis apie Lawrence streiką. Sąnariai labai apgalistavo savo viengenių padėjimą. Potam p. A. Bubliskas aiškino, kad tenai reikalingos aukos. Draugai norėjo duoti iš kastos, bet pasirodė, kad kasoj nėra per daug pinigų. Todel draugai šiaip sumetė \$7.60. ir pasiuntė A. Ramanauskui.

Pas mus labai silpnai su darbais, beveik ką tik ir mėš aukų nereikalaujam! Pas mus yra dirbtuvių: 2 marškinių, 2 cemento, 2 liejinių. Bet jose dirbant tik-ka gali prasimaitinti. Rinkta buvo žinios, kiek yra lietuvių Hudson. Pasirodė: šeimynų 46, vaikų nuo 1 lig 16 metų — 35; mergaičių nuo 1 lig 14 metų — 39, pavienių vyrų 60, merginų 40. Tai yra tikras skaitlis. Apšvietimas pradeda pas mus platintis; inėjus grinčion jau gali pamatyti tai laikraštį, tai kokią kningelę.

Hudsono Kuntrolius.

HAVERHILL, MASS.

Čionai nors nedaug yra lietuvių, ir pasiturinčių kaip ir nėra — visi darbininkai; tačiau Lawrence audėjų kovoj, visi kiek galėdami prisidėjo su aukomis. Taip, šv. Kazimiero D-tė iš išdo aukavo \$25 ir jos paskirti kolektojai surinko \$53.53. Liet. Ukėsų Klubas aukavo \$10. LSS. 144 kuopa parėngė streikiarių naudai par užgavėnes vakarą — balių, kuriam pelnė \$20. Taipgi p. Gardžulis parėngė prakalbas ir užpašė kalbėt iš Lawrence streikiarių vadą J. Smith'ą, kuris taip sugriandino žmones, kad daugumas apsisverkė ir po prakalbų surinko \$32.40. Viso iš Haverhill pasiusta Lawrence streikiariams \$140.95. Dar ir moterių draugystė žada aukauti.

T. D. Girgždauskas.

NEW YORK, N. Y.

L. U. P. Klubas susirinkime kovo 3 d. nutarta paaukauti \$25 Lawrence streikiariams, iš savo išdo. Taip gi nutarė nusipirkti iš Brooklyn Lietuvos Ukėsų Klubas \$32.40. Viso iš Haverhill pasiusta Lawrence streikiariams \$140.95. Dar ir moterių draugystė žada aukauti.

Newyorkietis.

HARRISBURG, ILL.

Čia lietuviai gyvuoja jau šešti metai, nors mažą ką veikia.

Lietuvių čia yra 150 šeimynų, o pavienių antra tiek. Tautiškių draugysčių nėra nei vienos. Buvo šv. Jurgio pašalpinė ir ta mirė. Dabar girdėtis susitvėrus šv. Juozapo su S. L. R. K. A. konstitucija.

Čia darbai kasyklose gerai eina, dirba kasdien. Uždirba nuo \$35 iki \$65 į dvi savaites. Darbas nesunku gauti.

Tarp lietuvių visko atsitinka. Taip kovo 6d. užsidėgė p. Navieko krautuvė. Vos tik ugnagesiai užgesino ir nespėjo sugrįžti, kaip vėl pradėjo degti. Potam šerifas ir paėmė Navieką kalėjiman. Girdėtis, kad negalį išimti be \$15,000... kaucijos, nes užmesta, būk jis patsai padegęs.

F. A. Sillus.

SPRINGFIELD, ILL.

Vasario 26 d. nakties laiku užsidėgė namelis, kur gyveno lietuvių šeimynos, ir sudėgė vienas įnamis (burdingierius) Kazys Juraitis, apie 30 metų amžiaus. Buvo nuvėjęs į lietuvišką bažnyčią, o po pamaldų karčėmon užėjęs gerokai išsitraukė. Parėjęs atsigulė, kilus garsui blavieje išbėgiojo per langus, o šis pasilikio miegas. Vienas iš įnamių sugrįžęs žadino ir vilko iš lovos, bet nebeišgelbėjo.

Darbai šiuo kartu eina gerai, kasyklos dirba kasdien. Net anglus pila ant laukų. Turbūt rengiasi prieš bedarbę.

A. Čekanauskas.

BROOKLYN-WILLIAMSBURG.

Lietuvių bažnyčioje pas kun. Varnagirį, turbūt labai darbštus vargonininkas, nes sumokinta labai gražus choras, bus apie 30 giesmininkų, ir taip gražiai gieda, kad net malonu klausyti. Labai pagirtini tie vaikinai ir merginos, katrie jungiasi į chorą ir pratinasi doros ir dailės.

J. K. Mikas.

CLINTON, IND.

Kovo 6 d. tapo užmuštas kasyklose Pranas Klevinas, latvyas. Buvo labai rimtas žmogus, prigulėjo prie Lietuvos Sūnų dr-tės ir vis su lietuviais draugavosi. Ta draugija ir palaidojo jį ant miesto kapynėse. Tegul jam būna lengva žemelė!

Kovo 11 d. buvo 121 kp. S. L. A. susirinkimas; prisirašė 2 nauji nariai po \$600 apsaugos skyrius. Mūsų kuopa buvo nupuolusi iki 15 narių; dabar nuo naujų metų pradėjo augti; jau gavome 6 naujus narius. Jau jokios priešų agitacijos nebeveikia.

Tą pačią dieną buvo ir Lietuvos Sūnų dr-tės susirinkimas; ir gi prisirašė 3 nauji nariai. Jau ir ta draugija pradėjo augti. Jau ir mūsų „kovotojai su vėju“ biskų aptyko; šiame susirinkime nebekėlė triukšmo. **Paukštakas.**

ROCKFORD, ILL.

Šiuo laiku čia susitvėrė dvi naujos draugystės. Pirmą Lietuvos Mokslo Jieškotojų Dr-ja. Tikslas — rūpintis apšvietimu, steigti kningyną ir lietuviams vakarinę mokyklą. Komitetas išrinkta: pirm. K. Miklas; rašt. P. P. Petrenas. — Antra dr-ja Simono Daukanto, pašalpinė, kuri taip gi rūpintis apšvietimu. Komitetas: pirm. P. P. Petrenas; rašt. V. Jokubynas; išd. P. A. Delta-va.

Be šių naujų dar turime TMD. 117 kuopą. Bet pastaroji ligsiol kaip ir nesirūpino apšvietimu delto, kad negalėjo, nes kenkia iš vienos pusės „broliai“ socialistai, o ši antros pusės patys TMD. nariai. Bet šiais metais „kiltošios minties“ — rėksniai prasišalino iš kuopos ir paliko tik rim-

tesnieji. Delto žadama pradėti veikti šį bei tą. P. P. Petrėnas.

PHILADELPHIA, PA.

Rytinėje miesto dalyje pernai tapo atidarytas knygynas, kurį įsteigė „Lietuviškoje Muzikališkoje svetainėje“ atskiriame nuo klubo kambaryje (tas tapo atidarytas rugsėjo mėn. 1911, per Labor Day su apvaikšėjimu). Žadėjo ir iš Lietuvos užrašyti keletą laikraščių. Laukėm be kantrybės, yt saulės užtekant. Apie kalėdas nupirkta keletą knygų, o laikraščių žadėtų ir po šiai dienai nėra. Nueisi katrą nedėdienį, jau laikraščių mažyn eina. Taip štai nuvažiuoju kovo 3 d. užėnu knygynan. Pilna žmonių, vien susėdę už stalo geria, kiti bolėm gražina, kiti kitaip žaidžia, o treti kaziruoja. Ineinu knygynan — tuščias, nei vieno skaitytojo. Stalas tuščias, o pirmiau skaitytojų būdavo po 10 ar daugiau. Ant stalo stovi vienas numeris „Kataliko“ dviejų savaitėjų senas ir pora lenkiškų „gazietų“. Ne-kurie inaina, apsidairo, laikraščių nėra, ir eina atgal.

Tai švieskitės, broliai, jeigu trokštate šviesos! **Marksistas.**

FRIEDERICKTOWN, PA.

Nesena čia persikėlęs, radau pusėtinais lietuvių, kurie dirba išsisklaidę po 13-ą anglies kasyklių. Beveik visos gerai dirba. Bet vienatūčiai gyvena surudijusiai, tik tai geria ir vaikščioja akis išvertę. Atvažiuavęs čia radau vieną laikraštį. Dabar pradėjau prikalbinėti ir užrašiau apie 11-ą laikraščių. Toliau užsidsėme kokią draugystę ir knygyną.

Liudvikas Godlevskis.

NEW BRITAIN, CONN.

Darbai čia rodos reikėtų pasigirti — eina neprasčiausia; vienok daug matosi žmonių ir be darbo. Turbut per daug žmonių, ar kas nors jau yra...

Nesena čia subankrutino lietuvis krautuvninkas. Pirkto krautuvę už \$1400, o žydelis ant licitacijos nupirko už... \$265. Lietuvių nebeatsiranda atpirti. Ir štai delko. Mat per 3-jus metus šią krautuvę perleido net 5-ki krautuvninkai. Visiems nesisekė. Todėl bobelės paleido šnekas, kad pirmasis pardavėjas ją „užkeikęs“. Ir randasi XX. amžiuje žmonių, kurie tam tiki! —

Čia keletas vaikinių susitarė per visą gavėnią negerti ir šiaip... „pasninkauti“. Katrą esą pagaus geriant ar su mergina einant, tai uždės baismės \$2. Tą sumanė vaikiniai: S. Lukšis ir J. Pajaujis. Kaslink merginų, tai kaip sau žinai. Bet kaslink užsižadėjimo negerti, tai labai pagirtina, ir gerai būtų, kad daugelis jaunuomenės tuo pavyzdžiu pasektų.

F. Mikelionis.

PATERSON, N. J.

Šilko audėjų streikas priejo galą. Kokoje dirbtuvėje sustreikavo, visose laimėjo. Keli tūkstančiai audėjų laimėjo nuo 5 iki 20 procentų. Visuose fabrikuose pripažino uniją ir galima organizuoti I. W. W., be kurios knygūčių bus sunku geras darbas gauti.

L. M. Tačionis.

ABERDEEN, WASH.

Jau ir čia lietuvių būrelis susipietė (gaila tik, kad neturim jokios savo draugijos); yra 7 lietuvių šeimynų ir priskaito apylinkėje į 60 pavienių, dirbančių aplinkinėse giriose. Pusėtinai gyvena, skaito laikraščius. Dažniam ir mes apie Lawrence streiką. Todėl vienatūčiai M. Gribie ir J.

Sketeris surinko po aplinkinius lietuvius \$36.60 aukų, kurias pasiuntėm p. A. Ramanauskui, kuris pagarsis laikraščiuose ir aukautojų vardus.

Darbai pas mus eina vidutiniškai, bet atvažiuosiam sunku gaut. Tveriasi dabar unija — I. W. W. Gal bus ir streikai. Dirba čia beveik vien lentų pjovyklėse. Uždirba prastas darbininkas nuo \$2, \$2.25 ir iki \$2.50.

Lietuviai neturi savo nei mėsinių, nei smūklių neįstaiso, — seniau vienas turėjo, bet nusmuiko.

Užbaro Tupėjas.

SO. OMAHA, NEBR.

Vasario 18 d. susitarė vietiniai biznierių parengė vakarėlį. Perstatė koki tėt iš angliško pačių verstą veikalėlį.

Nurodė daktarį ir nigerį. Gana juokingai išėjo. Tik negerai, kad lošėjai vartoja maišytą kalbą su anglišku. Čia vėl dainavo prof. B. Maslauskis ir studentas J. Janavičius, juodukas. Dainavo su tartine: „Ar tu mane myli?“ orkestrai pritariant ir vis klausė į publiką: ar tu mane myli? Nusisekė. Taipgi užprašytas „Birutės“ choras, nesena susitvėręs iš 18 ypatų, sudainavo: „Saulutė tek“, gražiai nuliūliavo. Po to p-ni R. Kovaliuskienė deklamavo: „Neveški vaikine“. p-lė J. Žalpjūtė dainavo solo: „Sudiev kvietkeli“ ir deklamavo „Tėn, kur Nemunas bėga“. Publika nuosirdžiai plojo.

Vakarėlis visgi gražiai išėjo.

Naktybalda.

GARDNER, MASS.

Perskaitę „Vien. Liet.“ Lawrence streikierių atsisaukimą lietuvių skubiai pradėjo streikieriams aukas dėti. Vietinės draugystės paankavo po dešimtį dolerių, o da Abazuoris, Majauskas ir Budriūnas parinko po lietuviškus namus. Iš viso surinko 80 dolerių su centais ir J. Kučinskas (Heywoodes kreslų tēpliojimo boselis) nusiuntė Lawrence streikierių komitetui. Kovo 3 d. per prakalbė Miss Dill taipgi lietuvių tam tikslui suaukavo \$56.07. Taigi reiškia iš Gardnerio liet. streikieriams lietuvių suaukavo 136 dol. su centais. Čia apšviestni lietuvių renka protestą prieš „Keleivio“ juodą darbą, kad Michelsonas Lawrence nuvažiuavęs surinko parašus be ypatų žinios ir patalpino jų parašus po straipsniu „Baisus melas“, kad apteršti geriausi lietuvių laikraštį ir jo sandarbininkus. **Motėjūnas.**

ŽODELIS APIE KOLONIZACIJĄ.

Anuo sykiu mums išsiuntinėjus į įžymesnius lietuvių veikėjus ir laikraščius tam tikrus laiškelius, kuriuose buvo kviečiama išreikšti nuomonę apie lietuvių kolonizaciją Amerikoje ant farmų, — tuos laiškelius atspausdino „Lietuva“, ir „Vienybė Lietuvninkų“ (kitų laikraščių neteko matyti atspausdinus), prie to „Lietuva“ šitan laiškelin ir prisegė savo pastebėjimą, kuriame reikalauja platesnių informacijų, būtent: kokių keliu mes manome pradėti kolonizacijos darbą? Reikalavimas visai teisingas, ir todėl mes čionai netik vienam ar kitam laikraščiui atsakdami, bet ir visai mūsų visuomenėi paaiškiname keletu žodžių savo sumanymą.

Visu-pirmu kas lytisi autoritetu. Jau laikraštinių susivažiavime buvo kalbėta ir teirautasi:

kas nori mūsų kolonizaciją vesti? Taip dabar ir „Lietuva“ pastebi: ar esą nebus daroma privatiškas reikalas? Bet laikraštinių susivažiavime permaža buvo laiko, todėl ir nebuvo kada šitas dalykas gerai išaiškinti. Todėl čia mes paaiškiname, kad nėra čia privatiško reikalo. Viskas, ką mes norime iš savo pusės, tai du dalyku: 1) sutraukti lietuvius į artesnes vieni nuo kitų kolonijas, 2) prižiūrėti su valdžios pagalba, kad lietuvių nusipirktu gerą žemę ir kad teisingai pirkimą atliktų. Žodžiu sakant, norime prasišalinti iš tarpo lietuvių pirkėjų ir amerikonių pardavėjų visokius agentus, kurie nežiūri, kad lietuvių artimose kolonijose apsisėstų ir gerą žemę gautų, bet rūpinasi tik parduoti žemę, kad ir kokias klampynes.

Kaip toki tikslą atsiekti? Čia tai ir yra svarbiausis dalykas. Mēs laikraštinių susivažiavime pasiūlėme projektą, kad mūsų kolonizaciją užsiimtų laikraščiai, kurie turi žemės pirklybos agentūras. Bet delei įvairių nepatogumų ir kliūčių, laikraštinkai nuo šito sunkaus darbo atsisakė. Prisiejo mums kreiptis į valdžią. Ir štai ką mes iš valdžios gavome: ji prisizada per agrikultūros departamentą kontroliuoti lietuvių išeinančius ant farmų; prizada net pasirūpinti, kad lietuvių gautų farmas ant išmokėjimo per valstijines bankas; prizada duoti valdišką instruktorių arba pamokintojų, kuris lankysis ant farmų ir pamokins apsigyvenusius lietuvius, kaip reikia žemę dirbti, kas kur geriau sėti arba auginti, kur geriau išleisti ikės produktus ir tt. Žada net tam tikra pamokinimo knygą išleisti lietuviškoje kalboje. Štai kame yra dalykas. Čia visai ne tas, kuo užsiima mūsų įvairi agentai, kurie pardavinėja kompanijų žemes ir lotus; čia žemė yra nors įvairiose vietose superkama tos farmos, bet stovi arti viena prie kitos, ir tą pirkimą valdžia prižiūrės ir kontroliuos. Mūsų gi rolė čia bus visai antraeilė, nes mes, tikrai tarpininkausime tarpe mūsų pirkėjų, pardavėjų ir valdžios. Tai ir viskas.

Apie kolonizacijos vietą mes jau rašėm aname laiškelij, kurį išsiuntinėjome į visus įžymesnius lietuvių veikėjus ir redakcijas. Čionai tik atkartosime, kad manome pradėti lietuvių kolonizaciją nuo rytinių valstijų, būtent: New Yorko, New Jersey, Mass. ir Conn.—ir tose valstijose bus kolonizuojama iš viso trylika pavietų, kurie visose tose valstijose vienas su kitu susisiečia ir padaro vieną didelį plotą žemės suvirš 400,000 akrų. Būtu taip sakant čia „Lietuviška gubernija“.

Tiek mes dabar turėjome paaiškinti. Plačiau gi bus aprašyta knigoje, kurią netrukus rengiama išleisti su aprašymais ir mapomis; tēn bus išdėstyta visas tas milžiniškos kolonizacijos planas, kurį valdžia paremia, nes ji nori lietuvius apkolonizuoti, taip lygiai kaip ir švedus: lietuvių ir švedai yra Amerikos akyse, kaip geriausi žemdirbjai ir sumanūs prie žemės žmonės.

A. M. Martus.

Mandagūs vyrukai. Jeigu aš nebūčiau taip mandagus, tai aš turėčiau tamsta pavadinti melagium...

— O aš jeigu nebūčiau taip gerai išauklėtas, tai priverstas būčiau tamsta pasakyti, kad esate... idiotas.

Teisme. Teisėjai: Ką, per visą žemę pavogė net septynioliką overkočių (apsiaustu)?

Kaltininkas: Ką padarysi, ponas sudžia — siemet žemia buvo labai ilga!

IMMIGRACIJA IR T.M.D-TĒ.

T. M. D-tės pamatinis tikslas— apšvieta. Apšvieta kiekvienam reikalinga, nes dabar gadynė mokslo ir pažangos. Kas nori būt žmogumi, tas būtinai turi lavintis. Lavinimasis-gi yra kiekvienam būtinas privalumas. Žmogus nesirūpinąs apšvieta bei žengimu su progresu, neatlieka gyvenime savo pareigų. Tad glaudimasi prie T. M. D. nors iš dalies pateisina atėvį, nors kai-kurį ir rambiai prie apšvietos linktantį. Nemaža dalis mūsų ateivių šion Draugijon spiečiasi, nes čia yra plati dirva dirbti savo tautos labai ir pavienio žmogaus apšvietimui. Bet visgi da ne daug tokių yra. Kur-gi didžiama mūsų brolių ateivių? Ką jie veikia?

Immigracija-ateivystė metas į metą daugina Amerikoje lietuvių skaitlių. Kas arčiau kaslegarnių būna, tas patyrė, kiek lietuvių atplaukia per Atlantiką; ir veik visi tų pačių gyvenimo reikalų spiriami važiuoja „laimės jėškoti“. Bet, ant nelaimės, ne visiems yra lemta į tą laisvės šalį ineiti; kaipkuriuos del tūlių priežasčių ateivystės valdya gražina atgal ir tokie sugrįžė į dar didesni vargą inpuola. Bet, kad ir vargingai gyvendami savo bočių žemėje, visgi dirba su tokia-pat nauda, o gal dar ir su didesne, negu kad čia būtų buvę įleisti ir žuvę del savo tautos ir patįs del savęs.

Tiesa, mūsų radikalai atkreipė atidžią į grąžinamus ateivius ir jau triušėsi-darbovos, kad jiems pagelbėjus ineiti į šią šalį; bet dar pageidaujamas tikslas neatsiektas. Kodėl! Todėl, kad gelbėjimui ateivių reikia pinigų, o žmonės tam tikslui nenoriai aukauja.

Ateivių gelbėjimas yra labdarybė. Mūsų-gi privalumas kitam gerą daryt, žinoma, — pagal išgalę. Bet ar visi supranta tą pareigą? Ne. Rasis tokių, kurie patįs buvę pagelbėti iš kaslegarnės išėiti, kitų negelbės: už gerą geru neatsimokės. Ar visi pagelbėtieji stos į eilę siekiančių prie idealų? ar stos į švietimo draugijas, kad padidinus progresistų armiją? Pagaliau ar visi bus nors vieno laikraščio skaitytojais? Kas gali žinoti, ar pagelbėtasis bus humaniškas ar žvėriškas; ar pasiims sau už devizą mokslą ar karčiameje kaziras per naktį bėls; ar turės nors kibirkstėlę tėvynės meilės, ar ištautės ir tuomi savo vienatūčius už suteiktą pagalbą nuskriaus?..

Tad remianties ant šių pastatytų klausimų, ir neesant mums tikrumo, kad pagelbėtieji lietuvių seks mokslą ir atsidėkavos savo broliams, — negalima daleisti, kad T. M. D. ką nors bendro turėtų su immigracija.

p. J. K. Miliuskas „VL.“ N10 užmano kokią tēn dar neesama ateivių gelbėjimo draugiją (Komitetą jau yra Red.) prikergti prie TMD-tės ir toliaus sako: „Mums rodosi, kad T. M. D-ei būtų labai paranku rūpintis su tėvynės ateiviais. Ir „kad dabar TMD. tėra žemas mokestis, tai reiktų pakelti lig vieno dolerio į metus“...

Gerai būtų, kad nors didžiama būtų tokios nuomonės, kaip p. Miliuskas. Bet deja: pas mus pakėlimas mokesties labai suerzina bile draugijos narius, ir draugija pradeda pulti žemyn (Paprasčiau mūsų broliai visuomet nori mažą duot, o daug gaut...). Mēs jau turime faktus, kad delei pa-

kėlimo mokestių mūsų draugijos nekyla, bet puola žemyn. Tad ir su p. Miliuskos samprotavimu, kad pasididins kuopos, negalima sutikti.

T. M. D-ėje, delei josios tikslo nėra žema mokestis. 60 centų užtenka; lai tik užsimoka tą „žemą mokestį“ ir naujus prisikalbina prisidėti prie T. M. D. Bet svarbiausia tai tas, kad T. M. D., kaip mokslo draugystei, netinka globėti kiekvieną tautos atskalūną: niekinantį savo tautą, savo bočių žemę, savo kalbą, ir ignoruojantį savo tautos reikalus. Aš neesu priešingas gelbėjimui ateivių, bet tegul gelbsti visi. Tegul gelbsti didžiama, kurie prie jokios organizacijos nepriguli ir kurie nieko neveikia, nes tie neprigulintieji ir neveikiantieji daugiau gaus tų išgelbėtų į savo abazą, negu veikiantieji.

Todėl ir „aš turiu viltį“ kad T. M. D. atsisakys nuo nesau prigulincio tikslo. Jos tikslas yra ne labdarybė, bet apšvieta.

K. Šnuolis.

DELEI VAIKŲ LAIKRAŠČIO

II.

Kalbant apie mūsų ateinančią gentkartę, apie lietuvių vaikelius ir jaunuomenę, reikia nepamiršti daugelio dalykų. Nepamiršti reikia, kad kūdikio auklėjimui yra svarbu netik laikraštis del jų, bet ir del motinų, kurios tuos kūdikius auklėja, ir vienok jos pas mus jokio laikraščio neturi. Šiandien ant vaikų auklėjimo visos kultūrinės civilizotos tautos atkreipė didžiausia atidžią; valstijos ir draugijos skiria aibes pinigų, kad mokslaines, klubus ir visokias švietimo įstaigas ištekalia aprūpinti mokytojais, knigomis, laikraščiais, žurnalais. Tai del augusių. Bet neapleidžiama ir mažučių. Geriausi moksliniai ir teikia vaikams literatūrą, steigia jiems žurnalus, rašo straipsnelius, piešia paveikslėlius, taikydami į vaikų supratimą, kad galėtų pasimokinti ir viską išsiaiškinti, su kuo tik jiems kasdieną tenka susidurti. Vaikų iliustruoti žurnalai — tai naminė mokslainė. O namų mokslas yra svarbiausias net už visų mokslainių: niekas taip giliai žmoguje nepasilieka, kaip ką motina prie ratelio ar suolo pasiklupdžius kūdikio širdin įspaudžia, to neįstengs nei geniališkas profesorius. Mažystės įspūdžiai amžinai vaikų sieloje pasilieka. Jurgis Herbertas sako, kad viena apšviesta motina vertesnė už šimtus mokytojų; ji yra fundamentas del visų širdžių ir aušrinė žvaigždė del visų akių; jos įspūdžiai mieli ir malonūs. S. Smiles sako: „gražiausiai gyvenančių šeimyna yra geriausiai mokslainė netik del kūdikio, bet ir del užaugusių“. Napoleonas Bonaparte sako, kad kūdikio ateitis, gera ar bloga, priklauso nuo motinos.

Ir kur tik mes nepažvelgsime, visur atrasime motinos genijaus atspindį. Poetas, filosofas, istorikas ir visoki mokslinčiai, visi maloniai kalba apie savo kūdikystę ir motinos gerus velijimus. Dante, Aristotelis, Schilleris, Goethe, Kantas, Scott, Gray, Newton, Southey ir daugybė kitų pasaulio didvyrių kalba, jog daugeliu skolingi savo motinomams. Michelet, franėžų istorikas sako: „Aš esu labai daug skolingas savo motinai ir giliai atjaučiu tą savo sielos gilumoje, kad esmi moteriškės sūnus; kas minutė per mano mintis perbėga jos sakiniai; aš atrandu pats savyje ma-

no motiną“... Taip, daugelis nuo motinų priguli. Ar daug mes bent gerų motinų turim?!

Gerai, kad šiandien pakeltas pas mus klausimas — išleisti vaikams iliustruotą laikraštį — arba įsteigti naminę vaikų mokyklą, kuri auklėtų jų sielą, vestų prie doros, meilės; kad jie taptų tikrais ūkėsais ir mylėtojais visos žmonijos ir savo protėvių; kad mūsų jaunuomenė taptų suvienyta ir vedama į tobulesnę ir geresnę žmonijos ateitį. Bet, čia dar klausimas yra, ar mes tokį laikraštį padarysime vertu skaitymo vaikams. Kiek mes rasime redaktorių, kuriems būtų galima užsitikėti ir pavesti toksai svarbus darbas rėdyti vaikų laikraštį? Kiek atrasim atsakančių sandarbininkų, kurie parūpintų vaikams tinkančius straipsnelius? Ir kokiū būdu mes manysime prieiti prie vaikų, jei tėvai ir motinos visai nieko neskaito arba visai mažą dalis bent kiek jau skaito? Jeigu tėvai ir motinos nepažįsta mokslo vertės ir naudos, neskaito gerų knygų ir laikraščių, tai jie anaipol neduos nei pusės cento palaikymui „kokių tēn popergalių“ — vaikų laikraščio. Taigi vaikų laikraštis atskirai leidžiamas vargiai užsilaiks. Galėtų bent užsilaikyti, kaip priedas prie katro-nors iš daugiausiai išsiplatinusio laikraščio. Bet, deja! kuris gi mūsų laikraščio daugiausiai išsiplatinęs, jei visus liet. laikraščius skaitytojus sudėjus į vieną vietą, kasžin ar gautum nors šėštą dalį lietuvių gyvenančių Suv. Valstijose. Taigi pasirodo, kad vaikų laikraštis ne-taip lengvai bus galima išleisti, kaip tūliems gali atrodyti.

Mano nuomonė tokia. Kadangi jau pradėtos siūsti į „Vien. Liet.“ vaikų laikraščio aukos, tai jos galima priimti ir palaikyti iki ateinančiam laikraštinių susivažiavimui. Čionai Liet. Spaudos Draugija išnaujo apsarvastys šį svarbų klausimą; ir, jei pasirodytų, kad greitai nėra vilties išleisti vaikų laikraštis, tai komitetą išrinkus iš kelių ypatų, perimtų nuo „VL.“ rokundą, ir rūpintųsi tuo dalyku toliaus. Man išrodo, kad būtų parankiausiai išleisti vaikų laikraštį laikraštinių draugijai, kaip mėnesinį priedą, ir laikraščiai prigulį Liet. Sp. Draugiją. Siųstų savo skaitytojams, kaip neapmokamą priedą. Kaip ji palaikyt, tą neapmokamą priedą: ar iš aukų, ar pakelti ant laikraščių prenumeratų, tai pati minėtoji draugija turėtų sau nutarti.

Bet tai dar nevisa mano nuomonė. Aš vėl grįžtu prie mūsų moterių-motinų, kurios neturi savo laikraščio. Būtų labai gerai, kad susivažiavę laikraštinkai aptartų, ir, kiek jų galėje, prisidėtų prie išleidimo lietuviams mėnesinio žurnalo, ir prie jo — vaikų laikraštuką-priedą. Tai būtų puikiausias ir teisingiausias būdas; būtų vienu žygiu nuveikiami du labai svarbūs darbai ir vienas prie kito tinkantys. Visiems aiškiai suprantama, kaip apgailėtinos tamsybės padėjime moteris lietuvių randasi. Rods po laikraštinių susivažiavimų kairie laikraščiai įvedė „moterims skyrių“; bet tai tarsi didesiam mūsų moterų pajuokimui; be jokios taktikos ir sutvarkymo, žėdnas laikraštis savotiškai „riša“ moterių padėjimą; ir kaip sumi visus tuos „skyrius“ į vietą, tai išėina įspūdis, kad mes užsiėmėm dar labiaus mūsų nabagę moterių motiną kolioti, paniekinti, išjuokti. Ar gi ištikrųjų tik tiek lietuvių motina nuo mūsų užsiėpė? Ar gi ji tik del vieno dailaus nusi-

šypsojimo gyvena?
 Taigi labai geistina, kad nuo ateinančio laikraštinių susivaižavimo būtų panaikinti iš laikraščių tie moteris niekinanti „skyriniai“, o būtų pasirūpinta inkurti moterims laikraštis su iliustruotu priedu del vaikų. Apie tai ir reikia kalbėti. Kadangi tik vien nuo apsišvietusių ir gerų motinų priguli ateitis ir gerovė visos žmonijos; tik per jas vien tėra kelias prie kūdikių, prie būsimųjų motinų ir gerų piliečių išauklėjimo. Teisinga ir apsišvietusi motina sugrąžina ant žemės tą rojų, kurį Jieva pražūdė...
Petras Devenis.

New Yorko žinios.

Anglekasių derybos nevyksta. New Yorke buvo susirinkę ir dvi savaites tarėsi Pensilvanijos kasyklų savininkai-operatoriai ir anglekasių unijos atstovai. Pereitą subatą derybos paėjo visiška. Kada United Mine Workers prezidentas, p. White pastatė galutinus anglekasių reikalavimus. „ai p. Baer, operatorių vardu, atkakliai ir šaltai atsakė: „Mes visuomet mielai norim su jumis, ponai, pasimatyti. Bet jeigu daugiau neturim ko pasakyti, tai aš manau, kad mūsų mitingas užbaigtas“. Reikšia nebenori kalbėtis. Taigi jeigu operatoriai nesusiminkštis, tai nuo 31 d. kovo 170,000 anglekasių streikuoją, kaip drūti.

Airių Patrick'as. Pereitą subatą apie 30,000 airių New Yorke ir Brooklyne vaikščiojo gatvėmis su parodomis ir muzika, paminėdami savo Irlandijos patroną Patrick'ą, kuris gyvates išnaikines. Gyvatės — tai menkniekis. Bet pastebėtina airių vienybė ir prisirišimas prie tautos paminėjimu. Žiūrint į jų žalias vėliavas ant gatvių ir banguojančias minias žmonių su žaliais kasnykėliais, tuoj prisimena jų solidariskumas ir galybė politikoje ir gyvenime. Mės taip nepajėgiame pasirodyti nei spaudos atgavimo šventėje, nei Vytautų, nei Markšų dienose...

Durbaro cirkas. Šią savaitę atvyko New Yorkan indusų „Durbaro Mammoth cirkas“, kuris parsisamdė duoti parodas garsiajame Hippodrome kasdien.

Ar tiesa? Girdėjome, kad Cornell universitatėje esą keletas lietuvių studentų, kurie sutvėrė... giesmininkų kvartetą.

Nuskendo garlaivis. Parbėgo žinios, kad ant Atlantio ties Anglija nuskendo garlaivis „Oceana“, kurį pradaužęs vokiečių laivas „Pisagua“. Ant garlaivio buvo 500 keleivių, iš kurių 28 žmonės pražuvo.

Pagarba laivui „Maine“. Pereitą subatą pietų fabrikai ūkė kaminais, bažnyčiose skambino varpais per 10 minučių ir visur buvo nuleisti amerikoniški vėluikai, nes tuo laiku iš Havanos priplaukus buvo išvilktas likūčiai paskandinto karėje su ispanais laivo „Maine“. Rastus žmonių palaikus vandenyje palaikėjo Cuboje, 9 mylios nuo jūrų pakraščio.

„Kruvinasis Nedėldienis“. Kovo 8 d. Webster Hall salėje vietiniai rusai statė ant scenos čia pagarsėjusį dramos veikalą „Kruvinasis Nedėldienis“, parašytą p. Balabanovo. Veikalas yra 4 veiksmų 7 paveikslų. Atvaizdina tą momentą, kada Peterburgo darbininkus šventikas Gaponas vedė pas carą ir kaip paskui juos ties žieminiu Palocium saudė. Veikalas neblogas. Tik sugadina visą efektą korimas Gaponas ant scenos. Publikos prisirinko iš įvai-

rių tautų. Matytis buvo keliolika ir lietuvių.

Bėga iš Meksikos. Apie 130 amerikonių atplaukė į šį portą, pabėgė iš Vera Cruz, nes Meksikoje pasklido gandas, kad amerikonus imsią revoliucijonieriai mušt.

„Peklinės mašinos“ maniakas. Nedėlios vakare per „special delivery“ garsus teisėjas Rosalsky apturėjo užpakuotą „peklinę mašiną“, kuri visgi teisėjo nesu-sproginio. Manoma, kad yra New Yorke koks maniakas, kuris vienas tokias mašinas siuntinėja. Lygiai tokią-pat mašiną ir tokių-pat šriftu adresuotą, anąsyk pri-siuntė p-niai Walker, kurią ir nužudė.

Vietines Žinias.

Audros. Kovo 17 d. pajūriais siautė didelės audros, delei kurių daugelis aplinkinių Brooklyno priemiesčių ir kaimelių dikėliai nukentė, nes vėtros ir lietus sunaikino daug įvairaus gyventojų turto.

„Community Day“ — arba Brooklyno šventė, pereitą subatą neperdidžiausiai atsizymėjo. Tiesa, buvo kai-kur namai vėliavomis išpuošti, vaikščiojo ir parodos; bet daugiausiai parodos buvo delei airių patrono šv. Patrick'o.

„Nebuvėliai svečiai“. Pereitą subatą Taut. Name vietinė socialistų kuopa vaidino K. Jasiu-kaičio farsą „Nebuvėliai svečiai“, paimtą iš apsilankymo Amerikon kuningų Tumo ir Olševskio. Vaidinimas išėjo neblogai. Tiktai pati tēma, tai jau menka. Kazin tik begu p. Jasiukaitis ne-žemina savo talanto, imdamas niekam vertas tēmas. Žinoma, žmonėms yra ko pasijuokti. Bet scenos vertė nevien nuo juoko priguli. Reikia ir gilesnės daili-skosios prasmės.

Atidžiai TMD. kuopos. Ateinančią nedėldienį (24 d. kovo), 3 val. po pietų, p. Draugelio salėje — 73 Grand str. atsibus TMD. 3-ėjos kuopos mėnesinis susirinkimas ir apsvarstymas svarbių apšvietos reikalų. Mus prašo, kad šiuoni paragintume visus TMD. narius ir apšvietos mylėtojus skaitlingai susirinkti.

Pasimirę lietuviai: 1) Jurgis Dailidūnas, 54 metų, 64 So. 2-ros; širdies liga. 2) F. Valinskas — nupuolė nuo vėžio ir susižeidęs pasimirė Bradford str. ligon-būtyj. 3) Antanina Priespilienė, 27 metų, 286 Wythe ave., širdies liga. P. B.

Paskaitos. Nedėlioje po pietų, So. Brooklyno lietuvių Min-daugio dr-tės surengimu atsibu-vo paskaitos. Skaitė J. O. Sirvy-das pirmą lekciją iš kurso „Mū-sų jaunuomenės takai“. Po paskaitos buvo ilgos diskusijos. Paskaitos atsibūna ant 650—3rd ave. kamps 19-tos.

Ateinantį nedėldienį toje pa-cioje vietoje, nuo 3-ėjos val. po pietų atsibus antra lekcija iš to-paties kurso.

Vaikų nuodintoją apkaltino. Paviato teismo Grand Jury apkal-tino, kaip pirmo laipsnio žmog-žūde, moterį Winifred Ankers, kuri aną savaitę Brooklyno Kū-dikių Prieglaudoje nunuodijo 8 kūdikius.

Po tiltu zobovų vieta. Mies-to taryba vienbalsiai nutarė pa-rinti žemės plotą po Williamsbur-go tiltu ir šičion istaisyti didelę zobovoms vietą, tarpe Berry str., Wythe ave. ir So. 4-tos, 5-tos ir

6-tos gatvių. Žada istaisyti dai-lų parkelį.

Sužeidimų atlygos. Queens pavieto Supreme Court'as pritei-sė iš American Druggist Syndi-kato \$2,250 užmokėti mergaitėi Annie Crowley, už tai kad jai priė tos kompanijos dirbant mašina nutrukė smagurį pirštą. O Nassau pavieto teismas priteisė \$38,000 berniokui Carmody iš New York Central gelžkelio; mat jis šoko ant karo, bet konduktorius stūmė ir pariedėjus vaikiu-kui po tekiniais, nupjovė jam abi koji.

Tev. Myl. Dr-tės reikaluose.

CENTRO VALD. ADRESAI:

- Pirmininkas: V. Daukšys, 443 N. 9th St., Philadelphia, Pa.
- Jo pagalbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main St., Pittston, Pa.
- Raštinkas: J. Zemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn.
- Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank St., Waterbury, Conn.
- Kniginis: J. Šimanavičius, 331 Barnes St., Plymouth, Pa.
- Literat. Komitetas: J. Laukis, 3001 Farel St., Chicago, Ill., V. S. Jokubynas, 425 Lincoln Ave., Rockford, Ill., J. Gabrys 11 rue Sommerard, Paris, France.

PASARGA: Kuopos ir pavieniai nariai, raštus T. M. D. reikaluose siu-skite T. M. D. Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill.

TMD. KUOPOMS.

Kas atseina išleidimo raštų šiais metais, tai galime tiek pranešti, kad kun. J. Žilinsko raštai keturiuose tomuose spausdinami Vilniuje, Kuktos spaustuviėje, skaitliu 4000 egzempliorių. Bet trečiąjį tomelį, kuriame telpa poema „Raudoni Bijūnai“ ir drama „Jono Vaikai“, parsiėjo perkelti į Tilžę, žinoma, pritaikant forma-tą, spaudą ir poperį. Spausdi-na Enrys Jagomastas. Suderėta po 78 markes už mušimą. Su Kuktos spaustuve suderėta po 48 rublius už mušimą. Bet dar reikės mokėti p. Jagomastai už viršeliu tomeliui 75 mark. ir už susiui-vimą ir apdarymą tomelio 100 m. Kaip greit bus užbaigti tikrai nežinoma, bet mus užtikrina, kad darbas sparčiai pirmyn varomas.

Kun. J. Žilinsko raštai paimti išleidiman su tokiomis išlygomis. Seniau jis pats bandė juos išleisti, bet kitaip gyvenimo aplinky-bėms virtus, visas darbas turėjo apsisototi. TMD. seimui Baltimo-rėje nutarus jį raštus išleisti, jis sutiko pavesti viską Tėvynės My-lėtojų Draugystei, prašydamas vien gražinti jam tuos pinigų, kuriuos buvo įmokėjęs paduo-dant raštus spaudon, bet ir tų apsiėmė palaukti, kol TMD. gal-ės išleisti ir leidimo reikalus su-tvarkyti.

Kun. Žilinsko raštai išeis pa-dailintais viršeliais, dviejose spalvose, pieštais žinomo mūs ar-tisto p. Zmuidzinavičiaus. Virše-liai, žinoma, atsies kiek brangiau, nes parsiesi vartoti geresnį poperį ir du kartu spausti. Kiek reikės p. Zmuidzinavičiui už jį darbą dar nežinoma, bet mums duota žinoti, kad daug nereikė-sią. Buvo teiraujamasi ir apie apdarymą, nes daugelis reikalau-ja, kad TMD. išleidimam, kur tik galima, išeitų dailiose apda-ruose. Buvo manoma du tomu, kuriuose yra vertimai, apdaryti i vieną, o kitu du tomu, su origina-liais raštais, vėl į vieną, bet dabar kitaip viskas virto, parsiėjus spausdinimo dalį perkelti kitur. Jeigu toje linkmėje bus galima ką padaryti, pranešime vėliau.

Pernai vasara, kun. Žilinskiui išvažiavus Lietuvon, nebuvo jo-
 kio gando nuo jo. Negaudavom jokio atsakymo ant laiškų siųstų adresu, paduotu susirašinėjimams. Tai gi pradėjome rūpintis, kad ką kita išleisti. Literat. Komitetas pridavė Dr. A. Garmaus rankraštį „Paskaitos iš Biologijos ir Bakteriologijos“, o vėliau ir kitą jo raštą „Motina“, kaip ir labai vertus išleidimo. Susižinant su Dr. A. G., kad pa-įmt jo raštus, jis norėjo už juos \$500, bet, kadangi mes nelabai galėjome tiek mokėti, neperdaug turint pinigų išdė, tai pasiuntėm \$300 ir už du šimtu kningomis duosime, kuomet raštai bus išleisti. Tai yra už kiekvieną tų dvie-jų raštų po \$150 ir už šimtu do-lerių egzempliorių to rašto kaip išeis iš spaudos. „Motina“ paim-ta nuo mūs atgal, kad rankraštį peržiūrėti ir pertaisyti.

Pradėjus rengti „Paskaitas iš Biologijos ir Bakteriologijos“, susirašinėjimai, gavimas reikalinių paveikslėlių ir prirengimas į spaudą paėmė daugiau laiko, ne-gu buvo galima laukti, bet raš-tas jau paduotas į spaudą ir p. J. J. Paukštis apsiėmė atspausti apie 10 savaičių, tai neilgai trukus TMD. nariai šį raštą susi-lauks. O tai gana didelis ir la-bai interesingas raštas, parašytas gana užimančiai ir suprantamai, kuris užganėdins narius ir bus geras priedas prie mūsų literatū-ros.

Tokiu būdu šiais metais, TMD. nariai gaus kun. J. Žilinsko po-etiškiausius raštus keturiuose to-muose ir gana dikta ir svarbų Dr. A. Garmaus raštą „Paskaitos iš Biologijos ir Bakteriologijos“, kas atlygins ir už praeitus me-tus, kuriuose nariai nieko nega-vo, nes dar vis buvo baigiama ro-kundos už Dr. V. Kudirkos raštų išleidimą ir nieko naujo negali-ma buvo pradėti.

Kuopos malonės daugiau rū-pinties apie gavimą naujų narių, kuriems bus kupinai atlyginta kningomis už jų įmokėtus pinin-gus, o apart to jie turi tiesą gau-ti visus Dr. V. Kudirkos raštus už \$2.50.
V. Daukšys,
 TMD. pirmininkas.

PAAIŠKINIMAS.

Prie pirmininko pranešimo, tu-riū pridėti kelis žodžius, paaiški-nančius priežastį, del kurios tu-rėjo būti perkelta Tilžėn atspaus-ti trečias tomas kun. Žilinsko raš-tų, idant nekiltų žingeidavimai kuopose, kurios galėtų užimt daug laiko ir vietos organe.

Mat kun. Žilinskas abejojo iš-syky, kad Rusijos cenzūra perleis jo raštus, todėl, kuomet TMD. V. seimas pasiėmė jo raštus leisti, kun. Žilinskas, nuvykęs Vilniun, su p. Kukta, visus keturius to-mus, pirmiaus negu duosiant į spaudą, padavė peržiūrėti cenzū-ros komitetui, kurs laiką gana il-gai pratęsęs, apreiškė, jog 1, 2 ir 4 tomas perleidžia, o trečiąjį, ne. Tas tai buvo priežastis del kurios trečias tomas pateko spausdinti Tilžėje ir kun. Žilinsko raštų iš-leidimas likosi užvilktas.

V. S. Jokubynas.

BALSAS IS PIETŲ AMERIKOS.

Jo Mylistai, Tėvynės My-lėtojų Draugijos Centrali-nio Komiteto pirmininkui, p. V. Daugšini, Philadel-phia, Pa. Suv. Valstijose.

Meldimas. Girdėdami apie T. M. D. gerus darbus, delei tėvynės labo, užsigėdėme ir mes dalyva-

ti bendrame darbe su jumis, Bro-lliai, Tėvynės Mylėtojai. Iš tos priežasties turimė garbę kreiptis prie Tamstos, kaipo Centralinio komiteto pirmininko, su meldi-mu, kad teiktumėtės greitu laiku mums prisiųsti Tėv. Myl. Dr. ista-tus — naują konstituciją ir kitas smulkmenas, kas lytisi draugijos. Iš savo pusės mes esame užmanę įsteigti TMD. kuopą mieste Buenos Aires, Argentinoje. Ir kaip greit sulauksime nuo tamstos in-strukcijas, tuoj imsime prie dar-bo.

Dar persergime Tamstą, kad neabejotumėt apie naudingumą tos draugijos kuopos Argentino-je, nes čia skaitlius lietuvių kas-dien didinasi ir turime kuogrei-čiausiai kibti už darbą, idant pakelti apšvietimą. Kartu su atsakymu, meldžiame paaiškinti mums apie V. Kudirkos raštus: antrašą, kur juos galima gauti ir prekę.

Sumanytojai: **A. Juščius** ir **K. Undraitis.** Buenos Aires Call. San Antonio 1043 Rep. Argenti-na.

Parašyta jiems laiškas ir pa-siųsta konstitucija. **V. Daukšys.**

PADEKOS ŽODELIS.

Maskva, Lapkr. 29 d. 1911.

Malonu mums išreikšti širdin-giausi ačiū Tėvynės Mylėtojų Dr-stei, padovanojusiai „Maskvos Lietuvių Studentų Draugijai“ — per p. Igną Jonyną V. Kudirkos raštus.

Su tikra pagarba
 Maskvos Stud. Dr-jos pirm.
R. Skipitis.

ATSAKYMAI.

P. J. Mackevičiui: — Tamstos raštą, kurį buvote siuntę „VL.“ Redakcijai, pasiunčiau p. J. Sū-nui, kurs pridės savo paaiškini-mus ir jo užteks.

A. J. Ramanauskui: — Tamis-tėle, supraskite, kad mano buve-nė skiria 1003 mylios nuo Brook-lyno, o juk ir „VL.“ redakcijoj biskį užtrunka; aš stengiausi iš-siųsti kaip greit galiu, bet visgi savaitė užsilvilo, kol patelpa.
V. S. Jokubynas.

PASSAIC'E STREIKAS.

Mus prašo p. Pauza pranešti, jog Passaic'e, N. J. iškilo strei-kas marškinių dirbtuvėje, pri-klausančiai regis Levy kompani-jai, kur dirba ir lietuviai. Išėjęs viso ant streiko apie 250 žmonių, organizuojamų po priežiūra I. W. W. Aplinkiniai vientaučiai lai žino, kad reikia streikas pa-remti.

APSILANKYMAS PAS ANDRIŲ VIŠTALIŲ.

Buenos Aires, Argentina. Ne-senai man teko atsilankyti bepro-čių ligonbūtyje (Hospicio Merce-des), kuriame baigia savo gyven-imą vienas iš seniausių mūsų tautos kiltovyrių, — tai Adomas (Andrius? Red.) J. Višteliu-kas, užmanytojas „Aušros“, pir-muoje lietuvių laikraščio ir šiaip tuose laikuose žymus veikėjas lietuvių tarpe.

Jau 26 metai, kaip jis gyvena Argentinoje, o 12 metai — kaip bepročių ligonbūtyj. Kas jį pri-vedė prie beprotystės, sunku su-žinoti; tikriausiai bus — nenusi-sekęs gyvenimas Argentinoj; ypatingai nesutikimai su motere,

kuri, būdama lenke, stengėsi ir vaikus lenkais išauginti, o jis tam priešinosi; kas gal ir suardė jų gyvenimą...

Šiaip, pasikalbėjimuose, mažai ką žymi jo beprotystė; tik kai-kur išsitaria ne vietoj. Jo sym-patija prie lietuviškos kalbos sun-ku ir išreikšti! Anot jo: — Die-vas pirmuosius žmones, Adomą ir Jieva, lietuviais sutvėrė; visos Europos tautų kalbos paeinančios iš lietuviškos, ir t. t. ...

Žingeidžiausia perskaityti pas jį esančias kningas ir laikraščius — kiekvienas žodis iškritikuotas ir pertaisytas saviškai, su viso-kiomis pasargomis. Viename iš jo užrašų šiaip radau užrašytą: — „Ar negalėtumėt dažnoti ką apie mano gimines, kur jie yra? Mar-tynas Višteliu-ckas brolis, jo sū-nus Jonas ir duktė Elzbieta, Ona Tamoševyčienė sesuo ir jos vai-kai, Tamošius jaunikaits tetos sūnus. Katrė Višteliu-ckytė — Žemaitienė ir jų vaikai; diedas, duktė ir kiti sąnariai. Būčiau labai dėkingas už pranešimą“.

Labai gerai būtų, kad kas, jei-gu žino, praneštų apie tai jo gi-minėms; o gal jis turi kokį reika-lą prie giminių — sakės turis žė-mės 8 lotus; tik nežinau kas tén gyvena.

Tai tiek ką patyriau apie jį; ti-kiuos, kad mielas skaitytojas at-leis už tai, kad bereikalo sugaiši-no laiką skaitymui, — žingeidu-mas, kokį ingijau apsilankyda-mas pas jį, privertė ir Tamstai apie tai pranešti.

A. Juščius.

LAISKAI IS LIETUVOS.

Lygumai, Šianlių pav. — Per Tris Karalius (6 sausio), žinoma, didelė šventė; daug suvažiuoja žmonių į bažnyčią. Tas, matyti, labai nuvargino vietinį kun. Rup-ką. Kada kuningas įlipo į sakyklą sakyti pamokslą, dar šiaip-taip pasakė. Tik nežinau iš kokios priežasties, jisai spjaudė į žmonių minią bažnyčioje iš sakyklos. Bet kaip tik priėjo užsakai, tuoj pa-sižymėjo nuvargimas, nes jau pats nebesistengė daugumą užsa-kyti einančių į stoną moterystės, o prašė padėti jų. Žmonės beveik per pusę užsakė su kuningu. Nuo to bažnyčioje pasidarė didelis triukšmas. Jis už užsakus paėmė po 1 rublį. Gavęs pinigų dar šaukėse žmonėsna pagalbos. Jei-gu jis pats nebeinstengė, tai per-pusę pinigų reikėjo dalinties su žmonėmis, arba atiduoti juos sa-vininkui. Bet kun. Rupka, nei tiems, nei tam jų nedavė. Per jo pamokslus eina tikras pasikalbė-jimas su žmonėmis. Girdisi juo-kai, pasišnekėjimai, net pakila kartais ir bernai. **A. Žilvytis.**

JOVARO ATSIŠAUKIMAS I VISUOMENĖ.

Aš noriu gyventi ir žmo-nių gerovei darbuotis!...

Malonieji draugai ir broliai, lietuviai ir lietuvaitės!

Jūs visi turbūt jau patėmijote, kad mano raštai-eilės kas-kartą rečiau ir rečiau jau tepasirodo, kas-kartą mano vardas mažiau ir mažiau tėra girdimas; gal dau-gumas mano, kad aš aptingau, ar apsilėidžiau; ne, aš dar nežuvau, nors ir ant kranto pražūtis sto-viu, aš gyvas; koliai mano širdis krūtineje plastės, koliai kraujas sruvenus, toliai aš Lietuvos visuomenei darbuosiuos, krutėsiu, veik-siu ir kiek tik pajėgų turėdamas

KAZYS PUIDA.

Rutu vainikas.

Triveiksmė kruvina pasaka.

VINKA. Na, o kas toliau?

RIMVYDAS. Paskui atėjo juodos dienos...

VINKA. Juodos?

RIMVYDAS. Juodesnės už kapų tamsą...

Kaimynas įsimylėjo Sigutę — tuo vardu buvo mergaitė — ir manė tėvai laimės dienų sulauksią — turtus vienon vieton suliesią ir būsiąs jiedviejų svainis kuningu...

VINKA. Net kuningu?

RIMVYDAS. Kuningas-valdovas žadėjo tą srytį jo globon atiduoti... Būtų atidavęs, kad ne klatingosios Verpėjos...

VINKA. Kas atsitiko?

RIMVYDAS (vieną sykį, kuone verkdamas). Kaimynas suvedžiojo Sigutę — žalią rutų vainiką purvuose sumindžiojo...

VINKA. O ji? — Sigutė ką padarė?

RIMVYDAS. Ji pasiskandino mylimojo pilies kūdroje.

VINKA. Pasiskandino... kūdroje...

RIMVYDAS. Nusileido tėvų laimės saulė — pragaro piktosios dvasios užsigyveno jų namuose...

VINKA. O kaltininkas — kaltininkas?

RIMVYDAS. Jis? — Jis netrukus išėjo karan ir, grįždamas, parsivedė lenkaitę... Sigutės motina mirė iš sielvartos — tėvas dingo — lig šiai dienai nežinia kur jis bastos...

VINKA (pertraukdama). Dukters neatkeršijęs?

RIMVYDAS. Dievai už jį keršijo. — Mildos ranka pasiekė kaltininką: — visi žolynai pilies sodne tą pačią naktį suvyto — jų vieton vienos usniš išdygo...

VINKA (kurčiai). Visi žolynai suvyto — (i Rimvydą) — ir rūtos?

RIMVYDAS. Rūtos pirmutinės. — Jau neužžels tame sodne rūtos — neiviena mergaitė, už tų namų vyro ištekėdama, rutų vainiko nedėvės...

VINKA (i save). Dievai galingi!

RIMVYDAS. Rūta tuose namuose — tai nelaimingo tėvo keršto pranašas — kruvina pagiežos puota...

VINKA (uždusus). Sustok, palauk! — Iškur tu tą žinai?...

5.

RAMOTA (inbėga iš rūmų — sapnuodamas, sumišęs). Atsitrauk — atsitrauk! — Aš neturiu — aš tavo vainiko nenuskyniau...

VINKA (pribėgdama). Kas yra? Pabusk!

RAMOTA (atstumia ją). Šalyn — šalyn! — Nekankink manęs — sakau tau — aš tavo rutų vainiko nemačiau — nežinau... (blaskosi po sceną, prieina prie suolo iš kelmų suruošto). A! — ką sakai? — Ne, ne! aš nenoriu — negaliu. — (Susmunka i suola. Vinka išeina ir atneša antklodę).

RIMVYDAS. Ramotų kaltininkų sąžinė tavyje kankinas ir išsiluosavimo šaukias. — Išliuosuosiu, išliuosuosiu judu abu — vieną iš kito...

VINKA (ineina). Kas bus, seneli, — kas bus! — Baimė ir mane pradeda imti...

RIMVYDAS. Nesibijok, dykūniene, nieko.

Aš nuo visų piktųjų dvasių apgįsiu...

VINKA. Kad tavo pasaka tokia baisi...

RIMVYDAS. Temiegie dykūnas. — Sėskivos — užbaigsiu pasaką...

VINKA. O jis ar girdės?

RIMVYDAS. Ne, negirdės — drūčiai miega. — Na, sėskivos. (Sėdas kaip pirma).

VINKA. Klausaus.

RIMVYDAS. Paskui atėjo kruvinos pagiežos dienos kaltininkui... Žuvusios Sigutės tėvas, kerštą gaivindamas, jau dvi kaltininko karti nužudė.

VINKA. Tai jis vis-gi keršija?

RIMVYDAS. Keršija — keršija, nes vaidilų lūpomis dievai įsakė pagiežą kurti. — Pasaka skelbja, būk dievai taip ilgai tēvui gyventi liepė, kol kaltininko giminės visiškai neišnaiksisias.

VINKA. Teisingas dievų įsakymas.

RIMVYDAS. Ligšiol kerštas negalėjęs pilnai pasiekti. — Tūlas senas burtininkas užburdavęs jaunagimį sūnų ir kerštas pasiekdavęs tik tėvus — sūnus visuomet išlikdavęs. — Jaunagimis išaugdavęs ir

kerštas tik tuomet galėdavęs jį pasiekti, kuomet jis sūnaus susilaukdavęs...

VINKA. O! Dievai užjautė nelaimingo tėvo kančioms... Bet jie teisingi — jie padės kerštą išpildyti!

RIMVYDAS. Dabar, sako, ans burtininkas pasimiręs — tai dabar tėvo kerštas atsiekęs visą kaltininko šeimyną.

VINKA. Ir vargšas tėvas, dievų valią išpildęs, galės ramiai pasimirti.

RIMVYDAS. Pasaka skelbja, kad kaltininko šeimynai žūvus — žūs drauge ir tėvas keršintojas.

VINKA. Kokie maloningi Lietuvos dievai!

RIMVYDAS. Visi kaltininkai žūdavę...

RAMOTA (pro miegus). Nekankink manęs — traukis...

VINKA. Jis vėl klejoja.

RIMVYDAS. Gal kokia nuodėmė jame kankinas?

VINKA. Nuodėmė?

RIMVYDAS. Nuodėmėje, matai, dykūniene, slepiasi ateities pražūtis — jos kerštas.

RAMOTA (sėdasi). Ir vėl tu čia! — Juk sakiau tau...

RIMVYDAS. Tik įsiklausyk gerai!

VINKA. Ne, ne tēn man įsiklausyti reikia, bet ton tavo kruvinon pasakon. — Jaučiu, kad pro pasakos rūbus kyšo baisios teisybės šviesa...

RIMVYDAS. Klysti — tai tikra gyvenimo pasaka.

VINKA. Kam-gi tu ją man sekei?

RIMVYDAS. Kad parodyti mirusiųjų gyvenimas — kad nebūtų nuobodu...

VINKA. Meluoj! — Tu man ką kitą ta pasaka pasakyti norėjai. — Jaučiu, kad sukėlei mano krūtinėje nuo amžių užsnūdusias šmėklas... (Staiiga). Tu žinotai, seni, kad aš, ištekėdama už Ramotos, rutų vainiko nedėvėjau — nes jis nedavė man jo užsidėti!

RIMVYDAS. Ir vis-gi ėjai už jo?

VINKA. Ėjau!

RIMVYDAS. Žinai, kas be rutų vainiko prie dievų aukuro eina?

VINKA. Tylėk!

RIMVYDAS (užsimiršęs). Ne! Dabar tau viską...

RAMOTA (pašokdamas). Gelbėkit, gelbėkit! — Ji nor Vinkos rutų vainiką man ant galvos uždėti!

VINKA (laikydama Ramotą). Seni, seni...

RIMVYDAS. Klausykis, ką jis kalba!

RAMOTA (nor ištrūkti). Traukis — traukis, šalyn! (Atstumia Vinką). — Jūs visi mano kraują išalkę! — Už ką? — Už ką? — Už vieną rutų vainiką! — ha, ha, ha! (išbėga).

UŽDANGA.

VEIKSMAS III.

Veikia:

Rimvydas.

Survila.

Vinka.

Ramota.

Šauklys.

Sigutės šešelis.

Tarnai.

Scena ta pati. Vakarais. Mėnulio šviesa.

1.

RIMVYDAS (sėdasi po ažuolo ant kelmo lyg nuilsęs, nusiminęs, susopęs. Girdėti tyli arfų muzika, kuri retkarčiais prabyla balsiau. Rimvydo monologas taip taikomas muzikon, lyg kad būtų melodeklamacija).

Ir vedė mane čionai prabočių takai pagiežos kurti...

Ilgus metus keliauju...

Ir štai atėjau... (Pauza).

Dievai turi valią mums įsakyti, bet ką tasai įsakymas, kuomet krūtinė apmirus, be žado, be gyvybės...

Tėvų papročiai dievų įsakymu prabilo — karšton krūtinėn pataikino.

Paskutinę puotą dukters skaudėjų giminei surengsiu — net jūs, Praamžnieji, išblykšite del tėvo keršto baisybės...

(Iš kūdros išeina baltas rūbais moteriškė, rutų vainiku rankoje — muzika tuo tarpu vos girdimai gaudžia).

Bus puota — keršto šventė...

Kūdra nurims — vanduo joje nebeanguos ir žmonių negązdys.

(Kreipjasi kūdron, pamatęs šešėlį).

Sigutė! (Pauza).

T. b.

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)...

(Tąsa.)

— Hugenotai! Jei norite, aš išleisiu karaliaus seserį už jūsų Henriko Navarrietio. Nesibijokit! Atvažiuokit Paryžiun, ir mes drauge praleisime labai linksmą Baltramiejaus naktį.

Hugenotai dar nežinojo, kas tai da naktis — tad ir atvyko Paryžiun (1512). Baltramiejaus naktis buvo tokia, kad iki šiai dienai hugenotai negali pamisliti apie ją be pasibjaurėjimo. Visa tai atsitiko viešpataujant silpnadūsiui Karoliui IX. Po jo viešpatavo Henrikis III, apie kurį neverta nieko sakyti, nes tai buvo „niekšiausias žmogūziukas“!

Henrikis Navarrietis.

Henrikis IV., Navarrietis, jei tikėti istorijai, buvo vienas geriausių tos gdynės žmonių. Jis, kaip yra sakoma, turėjo šioki tokį supratimą apie pakantą, arba toleranciją.

Jis buvo hugenotas. Po Baltramiejaus nakties priėmė katalikų tikėjimą. Bet kaip tik hugenotai pradėjo su katalikais karę, jis vėl virto hugenotu. Ir čia išėjo kliūtis jo «hugenotybei». Protestantai išrinko jį karaliumi, o katalikai-paryžėnai nepanorėjo jį pripažinti.

— Ko gi jūs norite? — klausė mandagus Henrikis IV.

— Norime, kad tu būtum kataliku!

— Tiktai tiek?! Šekite, susimildami! Kur čia jūsų bažnyčia?

Ir Henrikis vėl virto kataliku, iš ko neapsakomai džiaugėsi katalikai, o protestantai juokėsi i rankovę, sakydami:

— Gudrus! Kaip dailiai muilina akis tiems kvailiams katalikams!

Katalikų tikėjimą antru sykiu priėmęs, jis tarė:

— Vis-gi Paryžiun yra vertas to, kad išklausti vienas mišias!

Jis buvo linksmas, pramuštėkaktis, ne kvailas, mylėjo moteris ir jų draugystę. Jis labai mylėjo savo pavaldinius-francūzus, ir syki yra pasakęs:

— Aš tikrai trokštu, kad kiekvienas francūzas-valstietis galėtų turėti kas šventadienis zupę iš vištienos!

Toji višta, iš kurios Henrikis IV. norėjo duoti francūzams-valstiečiams zupę, iki šiam laikui yra muzėjųj. Kas nori gali ją regėti, tik nevalia ragauti.

Tą karalių nužudė jėzuitai — saugokis jėzuitai! Abelnai, retas karalius pasimirdavo savo mirčiai.

Tai juos nužūdydavo jėzuitai, ar šiaip žmogūždžiai (Henrikis III, Henrikis IV.), tai juos sąžinė suėdavo (Karolis IX., Liudvikas XIII.).

Kardinolai.

Henrikui IV. pasimirus, sostą užėmė kardinolas Rišelje. Būdamas naujokas tame urėde, greitai pataisė visus Francijos dalykus. Po jo sostas pateko kardinolui Mazariui. Jis buvo nieko sau žmogelis; intiko Onai iš Austrijos, nebejaunai moterei, ir ji ištekėjo už jo.

Prie tūdvių karalių maitinosi dar du Liudvikai: XIII. ir XIV. — tik šiedu niekur nesikišo, ir istorija už tatai labai žemai ačiuoja.

(Prie tūdvių karalių maitinosi dar du Liudvikai — XIII. ir XIV.)

Apie tą gdynę garsusis Aleksandras Dumas (ištark Diuma) parašė net pusketvirto tūkstančio puslapjū; tad mes daug ir nekalbėsime apie jo apkalbėtus dalykus.

Anglijos istorijos lapas.

Pirmutinį Anglijos karaliumi iš Tiudorų giminės buvo Henrikis VII., o antruoju — Henrikis

VIII.

Pastarasis atsižymėjo šeimyniškais palinkimais. Apsivedė su Katarina Arragoniete ir, išgyvenęs su ja 20 metų, atsiminė, kad jo pati kitą sykį buvo ištėkėjusi už jo brolio; atsiminęs tatai, persikyrė su pačia. O persikyręs vedė Oną Bolein. Paskum — mergaitę Johanną Seymour; potam dar vieną, kurios vardą pats karalius užmiršo... ir dar vieną; paskum dar vieną. Tokiu būdu jis turėjo šešias moteris.

Tiudorų ir Stuartų istorija gana garsiai primena mums Senąjį Įstatymą, kur Abraomas gimė Izaoką, Izaokas gimė Jokubą ir tt. Tiudorų ir Stuartų istorija atrodo šiaip:

Henrikis VIII. nukirto galvą savo pačiam Onai Bolein.

Maria Stuart nukirto galvą savo vyrui Darnleju.

Karalienė Elzbieta nukirto galvą karalienei Mariai Stuart.

Kromvelis nukirto galvą karaliui Karoliui I.

Jokubas II. nukirto galvą Karolio II. sūniui, Monmuto hereogui.

Ir tiktai su Jokubu II. išsibaigė ta kruvina dynastija: Jokubui niekas galvos nebekirto; «jis», kaip skelbja istorija, «įmetė i Tenzos upę valstybės žymę (antspaudą) ir pats pabėgo».

(Įmetė i Tenzą valstybės žymę ir pats pabėgo.)

Tame laiko protarpyje Anglijoje tikėjimai mainėsi taip-pat, kaip tūlų mūsų «veikėjų» politikieji ir tikėjimiškieji persitikrinimai. Vienas karalius buvo karštas katalikas ir platino katalikybę, žūdydamas heretikus; kitas karalius, atsiminęs, kad Anglija nėra menkesnė už kitas šalis, stengėsi įvesti naują tikėjimą, paveizdan anglikonišką ir žūdė heretikus. Vėl reikėjo iš katalikų dirbti puritonus. Užimdavo sostą naujas karalius — puritonai jam nebetiko, nesulyginsi jų su katalikais! Ir vėl puritonams trumpa, o katalikams gera! Su karaliais Anglijoje nuo senovės pynėsi vis ir dvasiškieji (prisiminkim sau Thomą Becket: žr. jo darbus ant pusl. 114).

G. SUDERMANN.

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA

Iš vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

(Tąsa.)

GEORG.

Visai teisingai.

TRŪDA.

Ir kas panosto jo žiedus, tas miršta. Žinai, ką ji paskui nuolatos darydavo? Teisybę sakant ir aš. Eidavova prie medžio, uostėva tiulpano žiedus ir ilgai-ilgai gulėdavova...

GEORG.

O paskui mirdavota?

TRŪDA.

Taip, mirdavova.

MARIKĖ.

Gali suprasti, Georg, kaip tas senai buvo.

TRŪDA.

Dievuli, ne taip jau senai... gal prieš ketveriū metus... ir kaip atkakliai tuomet mirėva.

MARIKĖ (nusigandus žvilgteri i Georgą, tas žiūri i ją).

TRŪDA.

Bet dabar mudvi vėl atgijova.

GEORG.

Na, ir ačiu Dievui! Klausyk, mažute, bėgk pažiūrėti, kur tėvelis. Pasakysi jam, kad aš čia. Na, būk tokia gera.

TRŪDA.

Jeigu būtina reikia... Marike, tu eisi su manim?

MARIKĖ.

Ne, aš geriau čia liksiuos.

TRŪDA.

Aš ir norėčiau čia likti.

GEORG.

Mažute, pasiskubink!

TRŪDA (lengvai gailėstingai atsidūsėjus, išeina).

Scena V.

Marikė — Georg.

MARIKĖ.

Ateis ji? Sakyk-gi?

GEORG.

Klausyk, Marike, žadėdamas šlyt tau, aš nepėjau kame dalykas. Aš tavo... ne, aš to žodžio verčiau netarsiu... aš tos... Vestkalnienės — taip ją rodos vadina — lig šiandien nebuvau matęs... Marike, aš negaliu to del šių namų padaryti. Tai stačiai negalima.

MARIKĖ (nusigandus).

Georg!

GEORG.

Na, pasakyk nors dėdei.

MARIKĖ.

Ne, ne! Niekas neprivalo žinoti, tik tu! Tik tu vienas!

GEORG.

Galų-gale ko-gi tu nori? Juk tu šios šeimos sąnarys. Viską čia turi — ko tik tavo širdis geidžia. Tave myli... tave...

MARIKĖ.

Maitina! Taip, tas teisybė.

GEORG.

Apie tai aš nekalbu.

MARIKĖ.

Bet aš kalbu. Aš tą užsitarnavau — ir meilės truputį užsitarnavau. Aš išbadėjusi elgetė, bet aš nieko dovanai nepriimsiu.

GEORG.

Tavyje šiandien stačiai velnias sėdi.

MARIKĖ.

Jis, matyti, visuomet manyje sėdėjo.

GEORG.

Marike, išsivadėk to. Iš to kas-nors blogo išeis. Pamatysi. Už viską, kas eina prieš gamtos įstatymus — reikia bausmės kentėti.

MARIKĖ.

Jeigu dukte savo motinos jieško — tai tas eina prieš gamtos įstatymus?

GEORG.

Tai ne tavo motina. Tavo motina šičia.

MARIKĖ.

Čia Trūdos motina. Manosios čia nėra. Motina turi jausti, kas su jos kūdikiu daros. Ji turi užjausti, kuomet...

GEORG.

Pss!...

T. b.

LIUTERIS.

(Tąsa.)

tytis; vienok jo šalininkų eilės vis didinosi. Nebuvo tos universitės Europoje, kurioje nebūtų buvę Liuterio šalininkų. Jo pusėn stojo ir humanistai, nes jie jau pamatė, prie ko veda Liuterio mokslas. Vokietijos gi valdžios kuone atvirai stojo Liuterio pusėn, ir tai del to, kad matė didelę žmonių skriaudą. Piningai bereikalingai buvo siunčiami Romon, kurių dalis ėjo pastatymui šv. Petro ir Povilo bazilikos, o kita dalis ant paleistuvysčių; Vokietijos gi liaudis vis biednėjo. Tik imperatorius laikė popežiaus pusę.

Prie tokių tai aplinkybių užtiko Liuterį popežiaus bulla arba prakeiksmas. Lig šiol prakeiksmas buvo baisyiu irankiu popežiaus rankose; prieš jį drebėję netik karaliai, bet ir čielos tautos. Iškart Liuteris nudavė, kad jis netiki, jog popežius jį ir jo pasekėjus prakeikė: jis išleido kningelę po antgalviu: „Prieš antichristo bullą“, o jo draugai išleido daugelį karštų atsaukimų į žmones ir dvasiškią, ir ruzultate pasirodė tas, kad kai-kurios vokiečių valdžios atsakė išpildyti popežiaus reikalavimus, o liaudis kuone visa stojo Liuterio pusėn. Ant galo iškilinga procesija iš universitės profesorių ir studentų su Liuteriu priešakyje nuėjo linkui Vitenbergo vartų, kur buvo prikaltą bulla ir viešai ją sudegino. Šiuomi Liuteris parodė visam pasauliui, kad jis atsimesa nuo Romos.

Tuom da viskas nepasibaigė. Popežija ypatoje imperatoriaus Karoliaus V. dar bandė pakisti koją reformacijai ir ant Vokietijos seimo Vormse pripažino popežiaus bullą teisinga. Į tą seimą buvo pakviestas ir Liuteris; vienok jam nedavė progos viešai apginti savo mokslą. Po seimo Liuterio partija jautėsi susilpnėjusi, nes Liuterio šalininkai buvo persekiojami, o jo raštai deginami. Nežinia, kaip būtų buvę, jei nebūtų atvirai stojo Liuterio pusėn didieji kuningaiškėčiai. Labjausiai atsižymėjo Fridrichas Protungasis, kuris Liuterį paslėpė Vartburge palociuose.

Roma džiaugėsi ir manė, kad jo darbas jau pabaigtas; vienok ne taip būta. Jo darbas senai jau nustojo būti jo ypatingu darbu, o darbu visos Vokietijos. Vartburge Liuteris išbuvo apie pusantru

metų. Apie jį niekas nežinojo, kur jis yra. Čion jis užsiželdino ūsus ir plaukus, ir numetė kuningišką drabužius. Čionai Liuteris rašo traktatus apie išpažintį, aiškina psalmes, surenka pamokslus ir polemiškas brošuras. Svarbiausiu jo darbu buvo išvertimas biblijos vokiečių kalbon. Pasakojama, kad čion jį vis velnias gundydavo, ir jis inpykęs sykį paleido į velnią su rašalnyčia, kuri apliejo visą sieną. Bet matomai tai buvo tik išmėslas, nes tokią jau atramentu aplietą sieną ir šiandien rodo ne tik Vartburge, bet ir Koburgo palociuose.

Kuomet Liuteris rašė savo moksliskus veikalus, liandyje ėjo smarkus judėjimas. Atsirado pamfletai ir kitoki popežiaus išjuokimai; laukuose pasigirdo dainos apie bažnytinę vergiją; buvo mėtomi atsiskaukimai, kuriuose buvo raginama kartu galus suvesti su Romos „kraujageriais“, o universitetėse daugelis jaunų profesorių viešai skelbė Liuterio ideas. Pačiame Vitenberge susitvėrė galinga reformatorių partija, kuri ėjo toliau už patį Liuterį. Priešakyje jų dabar stovėjo Karštadtas, kuris reikalavo mišių panaikinimo, išnaikinimo paveikslų ir „dievomūkų“ bei reikalavo kuningų apšvedimo. Po jo pamokslų intekme vienuolynai tuštėjo, mišios buvo panaikintos, sakramentai buvo duodami paveiksle duonos ir vyno. Liaudis gi įsiveršdavo į tas bažnyčias, kur būdavo mišios laikomos ir išjuokdavo šventus daiktus. Vienu žodžiu — kilo maištas.

Visi maištai iškarto Liuterį džiugino; vienok, kada jie pradėjo užimti vis didesnes rybas, jis nusiminė ir, kiek galėdamas, meldė liaudį — nekelti jokių maištų. Tuom gi tarpu jisai pats pradėjo keisti dievmaldystės formą ir rašyti gaidas bažnytinėms hymnas. Jo mokslas jau perėjo net Vokietijos rubežius. Francijoje, Švedijoje, Niderlanduose, Ispanijoje, Danijoje ir net Lenkijoje atsirado jo šalininkai, o pačioje Vokietijoje niekas nei nemanė pildyti Vormso dekretą, kuriuo buvo įsakyta persekioti Liuterį su jo šalininkais. Ant galo tas dekretas buvo atšauktas, jo mokslas gavo liuosybę; dvasiškią, ypatingai žemesnėji, pradėjo vesti pačias ir prisilaikyti jo mokslo; ir rodėsi, kad per kokius nors 5—6 metus katalikybė Vokietijoje grius. Vienok liaudies maištai daugelį šviesesnių galvų atšaldė nuo reformacijos; daugeliui pasirodė, kad ir reformuota bažnyčia nebūsimanti geresnė už katalikybę. Išsigando net ir kuningaiškėčiai, — jie manė, kad įsisiubavusios liaudies vilnys išvers netik bažnytinę rėdą, bet ir politišką bei ekonomišką tvarką. Kaimiečius pradėjo malšyti kareiviai, ir kraujas liejosi upeliais. Vienok tų maištų priežasčia nėra tai Liuterio mokslas. Kaimiečių karę iššaukė grynai socialinis padėjimas, ir jie sukilo tame momente, kada matė patogiausia. Liuteris toje karėje daugiau laikė valdžios pusę, per ką net jo autoritatė liandyje dikėiai nupuolė, o su tuomi sustojo ir jo mokslas platinėsis. Sukilimai buvo numalšinti, kaimiečiai pralaimėjo, o Liuteris reformacijos darbą pavadė valdžioms ir tuomi padarė tą, kad nuo to laiko reformuota bažnyčia turėjo klausyti svietiškosios valdžios.

(Užbaigta seka.)

P. Norkus.

ZEMAIČIŲ KALVARIJA.

(Užbaigta.)

Ubagėliai greitai pertraukė ir užbaigė savo pasilinksminimą, pakalbėjo vėl trumpą „ubagišką“ maldą su visais „pridotkais“ ir, atsakančiai jų pokyliui atsiseikine, pradėjo slankioti į krūmus.

Dar keliose vietose susispietę ubagėlių būreliai stengėsi pakalbėti apie nusisekusį „generališką“ balių, stengėsi pasidalinti savo nuomonėmis ir jausmais, stengėsi net susitarti, kaip geriau pasiekti savo gyvenimo vietą ir ant galo — ką veikti artimoje ateityj.

Susitikti vėl sutarė ant ateinančių Kalvarijos atlaidų.

Greit visi ubagėliai su ramentais rankose, apsisaisė tarbomis, beveik jau pustuštėmis, keliavo, užeidami į kiemus, namon link.

Taip tai praleidžia žemaitijos ubagėliai garsius Kalvarijos atlaidus ir metinius pasilinksminimus balius.

IV.

Ir ko nėra šv. Žemaičių Kalvarijoje?...

Privaziuoja čion neapsakomos gaujos „bogomazų“ su įvairių-įvairiausiai dievukais, šventeliais, paveikslais, maldakningėmis ir šiaip visokio turinio kningutėmis; prilaukia ant galo iš visų užkampių piragininkai su saldainiais, medauninkais, barankutėmis, vokiečukais ir cukerkomis...; netrūksta čia net visokios rūšies „štukorių“, kurie kiek galėdami stengias išviloti paskutinę kapėiką iš vargdieno kišenės.

Nieko čia netrūksta... Visur neapsakomas judėjimas, neapsakomas mišinys. Visas tas triukšmas susimaišo su šventų giesmių griaudingais balsais, plūstančiais iš gilumo širdies maldingų žmonelių, kurie be perstogės eina giedodami gatvelėmis ir keliais, apvaikšiodami Kryžiaus Kelius.

Nebuvusiam panašiose vietose, net sunku atsakančiai atsivaizdinti visą tą paveikslą, visą tą sudumą, visą tą fanatiškumą ir entuziazmą.

Tai žemaičių Kalvarija, tai galuma šv. Žemaitijos. Čia tavo ausis girdi vien tik grynai žemaitišką kalbą, žemaitišką akcentą; čia vis matai tvirtus rūžlius žemaičius ir skaitaveides-žydraakes mergaites ir moteris..., čia, pamėgdžijant rusų dainių, pilnai galima sakyti:

Čia žemaičių dvasia,

Čia žemaitija kvėpja...

Sit man prisimena gan originališkas vaizdelis: perminėtas Kalvarijos atlaidus, ant šventoriaus priešais mane, belaukiant pamokslas, veda pasikalbėjimą-ginę dvi „paliokės“ — tur-būt lenkės nuo Mažeikių, kaip daugelis pirmiau lenkiškai šiek-tiek vėbluojančių vadindavo save, užklausus, kas jos per vienos.

Tarp ko kito nugirdau šiuos žodžius: „Kaip tu mįsliji, Zosia, kad stebūklingoji Panelė Švenė. prakalbėtu į tas minias, kaip ji kalbėtu — lenkiškai ar žemaitiškai?“ Zosia jau žemaitiškai skubjai atkirtu: „Be abejonės — žemaitiškai ir grynai žemaitiškai, o ne kitaip, nes čia vien tik žemaičiai, — čia žemaičių šventa vieta...“

Taip, čia, gali sakt, šventos žemaitijos širdis...

V.

Oi-oi-oi — net juokas sakyti: ugi ir toj žemaičių šventynėj atsiranda visokių išgamų; atsiranda net uolių platintojų lenkystės, atsiranda tokių, kurie visokiais būdais stengias įskiepyti lenkų dvasią į jaunas dar nesutvirtėjusias vaikučių širdytes.

Girdime lenkų vaidus su lietuviais, lenkų kvailą ir nekulturišką agitaciją tarpe lietuvių Vilniaus ir Suvalkų gubernijose; bet platinimas lenkystės žemaičių Kalvarijoje stačiai nesuprantamas apsirėikimas..., net juokas ima apie panašia nesąmonę pamisljus.

Kas tas toks per paukštis būtų? Gal koksai nusmukęs dvarininkas — „lenkas“, gal koksai „Koroniars“, vargais-negalais užkliuvęs su lenkinimo idėomis į žemaičių „dvasišką tvirtovę“?... O, ne! Tai vietinis klebonas, kun. Petrauskis, iš kaulų ir kraujo tikras žemaitis-kukutis, o štai kokius „dyvus“ daro...!

Stačiai nesinori tikėti. Nors antraip vertus, kun. P. savo pasielgimais ir netikusiais pamokslais trukdo apšvietos ir gyno mokslo dirvoje; savo atsinešimais prie pirmieviskosios Lietuvos laikraštijos mokslo einančios jaunuomenės ryškiai visiems parodė, kad jis ištiesų nelabai malonus paukštis..., vienok kaip-tai juokingai skamba: grynas žemaitis — kuningas šv. Žemaičių Kalvarijos platina lenkystę...?

Patvirtinimui mano žodžių, paklauskim, ką man rašo, užkliudydamas šitą klausimą vienas kalvarijiškis (žodis į žodį):

„Atsidarius valdiškai mokyklai, „Saulės“ mokykla liko panaikinta, delko kuningėliai labai užsinešė. Nors valdžios mokykloj yra tikras lietuvis mokytojas — labai geros dvasios ir plačiai išsilavinęs žmogus, vienok kuningėliai inkalbinėja žmonėms, būk neverta leisti vaikų į tokią mokyklą, nes, girdi, nors mokytojas ir lietuvis, bet siekiai tokie patys, kaip ir pas rusus.“

„Kokią svarbą turės tie inkalbinėjimai — parodys ateitis. Žinoma, klebonėliui yra ko nerimastauti, nes užsidedung jo mokyklai, negalės taip platininti tamsumą. Stebėtis tik reikia, kaip negėda kun. Petrauskiui, pačiam esant tikru žemaičiu ir gyvenant pačioje širdyje žemaitijos, platininti lenkystę. Teko man pačiam girdėti, kaip mergaitės— „Saulės“ mokyklos mokinės, kalbasi tarp savęs lenkiškai; — klausant tą juokingą žargoną ir tą mišinį žodžių, negali juokais tverti; bet kartu apima liūdnumas, atsimenant, kad taip daro Lietuvos mažytėlės dukrelės.“

„Užklausus man, delko jos taip kalba, atsako, kad taip yra gražu, kad taip jas mokina.“

„Ar girdėjai, drauguželi, apie tokius stebūklus Kalvarijoje? Tik, man rodos, tuos stebūklus daro ne šventieji, bet tai Lietuvos išgamų darbas. Tai pati mokykla, pastatyta ant kitų pamatų, galėtų kitonišką naudą atnešti. Gaila, kad valdžia griebiasi uždarinėti „Saulės“ mokyklą; bet jeigu daug tokių yra, kaip minėta, tai verčiau kad jų visi nebūtų...“!

Tai tokios tokelės šv. Žemaitijos padangėse...

Kas link lenkystės, tai galima tvirtai pasakyti, kad bereikalo stengias tie lenkomanai pūsti lenkų dvasią Lietuvos jaunuomenėi. Lenkinimo laikai praėjo. Šitie lenkystės atbalsiai — tai paskutinie-

jie agonijos tampymai, lenkų dvasiai nykstant. Lietuviai atgijo — lietuviai gyvuos.

Jų patys siaubūnai greit garbė jiems duos....!

Juoz. Gėdminas.

ALKOHOLIS IR BLAIVYSTĖ.

Aš manau, kad mažai kam šitie du žodžiai yra nesuprantami. Tačiau rasis ir tokių, kurie paklaus: Na, o kasgi tai yra jau tas alkoholis? Arba: Kas tai yra blaivybė? Pasistengsiu netik atsakyti, bet gi ir trumpai apipiešti apie šiuos du žodžius.

Alkoholis tai yra arabiškas žodis, — yra taip vadinamas nuodas (deginančiai veikiantis skjstimas), esantis aluje, degtinėj, vyne ir šiaip jau spiritinguose gėrimuose. Ypačiai: šviesus, nesušalantis ir deginantis skjstimas, priimtas į vidurius, turi didį veikimą ant nervų ir smegenų, podraug...nors po truputį, bet be pasigailėjimo ardo visą žmogaus organizmą. Mažakraujams žmonėms alkoholis da labiau marina ir džioviną kraują, o žmonėms sirginėjantiems reumatizmu, sutveria širdies ligas, nuo kurių pasekmės yra — staigus širdies plyšimas, nuo ko jau suprantama, įvyksta mirtis. Prisigėrus alkoholio labai daug ant sykio, neretai pasidaro vidurių užsidegimas ir tokiu būdu taipgi pareina mirtis. Alkoholis t. y. degtinė, alus, vynas, konjakas, šampanas ir kiti svaiginantieji gėrimai yra tokie broliukai, kurie savo darbais nei kiek nesiskiria vienas nuo kito. Jų darbėliai kiekvienam gerai yra žinomi, ypačiai: pirmučiausiai drąsinties, potam linksminties, o jau toliau nuduoti stiprumą, imtynėmis eiti, pešties-mušties, o jeigu ir nesimušti, tai gyvuliais tapti: bliauti, paleistuvauti ir t.t. To nebereikia jau nei aiškinti.

Ir taip. Mės jau žinome, jog alkoholis esti degtinėj (wiskėj), aluje, konjake ir t.t. visokuose svaiginančiuose gėrimuose, vienu žodžiu — vyne. Tai dabar mės netik žinosime, kur ir kas tokis alkoholis yra pervienas, bet ir žinosime, jog jis yra baisiai pavojingas kiekvienam gyvam organizmui.

Blaivybė, tai yra trumpas išaiškinimas: Yra užsiturėjimas nuo gėrimo alkoholio (t. y. degtinės, alaus, vyno ir t.t.)

Tuomet tik žmogus gali išmintingai ką-nors veikti, kuomet jo protas bus neužnuodytas. Tuomet tik jis gali atskirti dorą nuo niekystės. Tuomet tik jis gali būti mažiau ar daugiau teisingas savo pasielgimose, su kokiais žmogui gyvenant tankiai taikosi susitikti. Ir taip, kuomet tik jis blaivus, jis (žmogus) gali būti prakilnus. O jeigu žmogus visada yra prakilnus su gynu protu, tai jis ir yra blaivus. Tai jau čia ir blaivybė, kuomet blaivas žmogus gyvenimas. Tai čia pirmučiausiai paaikškinimai ant šių dviejų klausimų.

Dabar mės jau galime pasikalbėti apie tai: kada ir del kokios priežasties svaiginantis gėrimas, — arba kitu žodžiu sakant, — vynas įvyko žmonijoje.

Vynas jau senai yra išrastas ant žemės. Taip. Senai. Bet svaiginanti uoga ir šiaip kiti vaisiai del svaiginančio skjstimo — vynu, yra dar seniau žinoma žmogui.

Svaiginanti uoga buvo žinoma jau žiloje senovėj. Ji, beabejonės, buvo atrasta mūsų pratėviais, kurie dar visai mažai panašus buvo į dabartinus žmones; kurie buvo plaukuoti-gauruoti, ilgarkančiai, kaip darodyta moksle; kurie rasit bėginėję net ant visų keturių, kaip dabartinės beždžionės... Ir taip, pirmieji mūsų šitokie pratėviai, užėję ir paragavę, net sykiomis ir perdaug privalgę tokių vynuogių, taip likdavo drąsiais, linksmais, smarkiais arba piktais, jog nebeatbodavo nei sutikto tigro, liūto arba meškos ir t.t. bile kokio bjauraus, bausais ir stipraus sutvėrimo, ir net savo priešo-žmogaus, jeigu kuomet pasitaikydavo susiimti.

Žinoma, pasekmės būdavo tokios: apsvaigintas arba kitaip sakant girtas žmogus, ačiu tiems svaiginantiems vaisiams, gaudavo daug žveriškos drąsos ir tankiai pasitaikydavo, jog žverį arba neapsvaigusį savo priešą-žmogų nugąsdindavo savo baisum įnirtusiu drąsumu ir priversdavo bėgti arba šiaip nusileisti. Bet, suprantama, pasitai kindavo, jog neapsvaigintasis žveris arba žmogus nenugąsdintas apsvaigintojo priešo drąsumu, nugaldėdavo savo apsvaigintąjį priešą ir tokiu būdu pasekmės nugalėjimo, suprantamai, kokios galėdavo būti jeigu, padėkim sau: meška nugalėdavo apsvaigintąjį žmogų, tai jau, žinoma, čiulpdavo jam kraują iš pakaušio, o jeigu žmogus nugalėdavo tąjį apsvaigintąjį savo priešą, tai atimdavo jo ne laimingąją gyvastį.

Ir taip toksai laukinis žmogus juo toliau, juo labiau priprato apsvaiginti savo protą tokiais vyniniais vaisiais.

T. b.

Adomas Dagis.

tarp sodžiaus jaunimo darbuosiuos, kningas ir laikrašcius platisiu ir liuosą valandę gavęs, rašysiu; kelsiu Lietuvos dailiąją literatūrą ir sykiu pats lavsisuos, moksisuos, kad kas-kartą daugiau ir daugiau galėjus veikti; ligšiol, kiek aš galėjau, darbaus nevien rašymu, bet ir veikimu, kurio tolimesnėjai lietuvių visuomenei gal ir nebuvo žinoma; bet tas nesvarbu ir visuomenei žinoti nereikalinga; tik čia noriu keletą žodelių paduoti, kuriuos visi mano didžiai mylimi broliai lietuviai ir sesers lietuvaitės turėtų žinoti.

Žinau, kad daugybė Lietuvos ir Amerikos lietuvių supranta ir atjaučia mano sielą ir gerus norus, bet mažai kas težino mano materialią skurdą, suvargimą ir kūnišką nusilpnėjimą. Gyvenu sykiu su tėvais ir su broliu vienose triobose, ant trijų deš. žemės, kurias mano motinos tėvas (mano senelis) po baudžiaunos panaikinimo nuo valdžios gavo; dar už 9—10 varstų nuo mūsų gyvenamosios vietos, neseniai tėvas iš savo tėviškės atsiėmė devynes dešimties; ten, kaip neviensėdijoj ir nualinta žemė mažai ką duoda, tėvas ją laiko ant pusės išdavęs. Kad aš turėčiau savo atskirą žemę, tai galėčiau užkėsusitvarkyti pagal naujuosius agronomijos mokslus; bet dabar aš ant tos žemės jokios laisvės neturiu; ukė vedama senoviskai, implaukų labai mažai, o išlaidų daug... Broliu užsidirba, jis moka mūryti ir per vasarą namie mažai esti; eina mūryti, o prie žemės man vienam prisieina daugiausiai dirbti ir mažiausiai pelno turėti... Iš tėvų ir iš kitur paramos neturėdamas ir silpnos sveikatos būdamas jokio amato, nei kito kokio mokslo išmokyti negalėjau; turiu vargti prie to mažo žemės sklypelio prisirišęs ir mažai turiu vilties nors kada geresnių dienų sulaukti...

Būčiau laimingas, kad nors sau vienas tris dešimties žemės su menkomis triobomis turėčiau ir kad niekieno nekliudomas ūkininkauti galėčiau... tada galėčiau prasigdyti ir viską geriau įsitaisyti... galėčiau kokį padėją-vaikiuką prie žemdirbystės pasisamdinti, o aš pats daugiau užsiimti rašymu ir visuomenės darbu.

Bet to viso nežinūrinti, dabar už vis blogiausia, kad sergu. Kaip žiemą, galėčiau daugiau rašyti ir darbuotis; bet negaliu: akys ir visas kūno organizmas suvargo, dar gi trachomą buvau gavęs; D-ras P. Avizonis Šiauliuose darė operaciją, dabar dar gydaus, gal ir ilgai reikės gydytis. Del akių vis nieko būtų, kad kitos ligos nevargintų; dabar krūtineje kažkas atsirado negerumas, širdyje kažkoks virimas, judėjimas, nenormališkas širdies mušimas; D-ras P. Avizonis išrašė vaistus ir ištyrinėjęs pasakė, kad širdis nevaisinga, bet sakė kad dar galiu pasigdyti; liepė kas-rytą visą kūną šaltu vandeniu ištrinti, iki pavasariu rytą ir vakare po šaukštą žuvies taukų gerti, toli nevaikščioti, nepavargti, nieko sunkaus nedirbti, gerti, sotų maistą vartoti, daug sviesto valgyti ir kad užtektinai turėčiau kasdieną kiaušinių ir pieno valgyti. Bet ką apie valgyimą prisakė to negaliu išpildyti, o jeigu dar nedirbti ir nepavargti, tai ir to maisto nebetekėčiau, kuriuo dar šiaip-taip gyvybę užlaikau. Užtai gi savo vieno pajėgomis nebeturiu vilties pasigdyti. Pavasarį (1911 m.) gydyžiaus prie D-ro Šlapaberskio Šiauliuose; besigydy-

damas buvau prasiskolijęs, tai iš tų aukų, kurios per „Laisvę“ buvo suaukautos, savo svarbjausius reikalus atlikau ir skolas apsimokėjau, o dabar vėl bloga...

Nors nedrašu pašalpos-paramos melsti, bet meldžiu, kas kiek išgalite man padėkite, mano gyvenimą sustiprinkite ir padėkite iš tų visų sunkenybų išsiriti.

Aš nenoriu varguose pražūti ir jaunas būdamas nenoriu mirti; aš noriu pats šviestis ir kitus šviesti, aš noriu gyventi ir žmonių gerovei darbuotis.

11—12 m. Jovaras. P. S. Tą mano atsisaukimą kitų laikraščių širdingai meldžiu perspausdinti.

Aukus, jei kas siųs, meldžiu siųsti per „Vienybės Lietuvninkų“ redakciją, per „Laisvės“ Red. arba per „Kovos“ administratorių A. Žymontą. O kas norite be laikraščių tarpininkystės, tiesiai man siųsti, tai mano adresas galite gauti šiose Redakcijose: „Vien. Liet.“, „Lietuvos“, „Laisvės“, „Dilgėlių“, „Keleivio“ ir „Kovos“, o Europos-Lietuvos laikraščiuose: „Lietuvos Žiniuose“, „Aušrinėje“, „Lietuvos Ukininke“, „Žemdirbįj“, „Visuomenėje“ (jei da eis) ir „Rygos Naujienose“.

ATBALSIAI LIETUVIŲ TELEGRAMOS PASIŪSTOS POPEŽIUI.

Francūzų dienraštis 'La Croix', kuris jau nekartą užstojo lietuvių, lenkų persekiojamas bažnyčiose, patalpino lietuvių telegramą N8877, pirm to šitaip pastebėdamas nuo savęs: „Mes jau ne kartą buvome pažymėję nesusi- pratimus tarpe lietuvių ir lenkų delei vartojimo lenkų kalbos Lietuvos bažnyčiose; lenkai nori inbrukti lietuviams savo kalbą per bažnyčią. Delei to lietuvių bažnyčiose ne kartą atsitinka smarkiausi susirėmimai, kurie baigiasi kai-kada net kraujo praliejimu... Lietuviai daug kartų kreipėsi į Vilniaus vyskupą, įieškodami teisės. Bet velniui. Paskui įieškojo teisybės pas Mohilevo arcivyskupą. Be pasekmės. Nerazdami kito išėjimo priversti buvo kreiptis į šv. tėvą.“ (Čia laikraštis priveda Rodunės ir Nočios telegramą popežiui.)

LIETUVIŲ DEPUTACIJOS.

Rusų laikraštis „Birž. Vied.“ N35 šių metų rašo apie nesutikimus lietuvių su lenkais Vilniaus gub. taip: „Labai pasiaštrino tarpe lenkų ir lietuvių santykiai kaslink kalbos vartojimo bažnyčiose laike pamaldų. Ypač tvirtai šitie nesutikimai apsirėškė Nočiuose ir Roduniuose, Vilniaus gub., kur greta buvo įvesti ir lietuviški pamokslai bei kitos pamaldos. Lenkams nepatiko, ir jie atvirai pradėjo užpildinėti ant lietuvių. Lenkai tautininkai (narodovcai) niekaip negali susitaikinti su ideja nacionališko atgijimo lietuvių, ant kurių jie priprato žiūrėti kaip ant „bydlo“ (gyvulių) ir kaip ant etnografiškos „medžiagos“ (medžiagos — neapdirbtos), paskirtos lenkų tautai „suvalgyti“... Štai delko tai naturališki lietuvių reikalavimai apie įvedimą į bažnyčias lietuviškos kalbos greta su lenkų, rodėsi „narodovcams“ netik „išdykumu“, bet ir „prasizengimu“.

1908 m., ir nuo to laiko jis vis didinasi ir vietomis daeina iki didžiū muštynių.

„Vilniaus diecezijos vyskupo vietininkas, kun. Michalkevičius, sulenkėjęs lietuvis, pradėjo lošti veidmainingą rolę; bet vis atiduodamas pirmenybę polonizatoriui (lenkintojui) stengiamamsi ir „narodovų“ užgaidoms; ir lietuvių skundai vis ir vis pasilikdavo be pasekmių. Dabar lietuviai nutarė net kreipties, per tam tikrą deputaciją, prie valdžios, prašydami jos, kad nors kiek aprubežiuotų nuo polonizacijos (lenkinimo) užmačių, kuriomis naudojasi savo tikslui bažnyčia; nes nuo deputacijos, pasiūstos Romon prie popežiaus, lietuviai nieko gero nesitikti sulaukti.

„Su tuomi tikslu iš Nočių (Lydos pav.) išvažiavo į Peterburgą tam tikra deputacija, kuri stengsis išrūpinti įvedimą į bažnyčias, kur yra apsigyvenę lietuviai, lietuviškos kalbos ant lygių teisių su lenkiška. Šiomis dienomis išvažiuoja ir iš Vilniaus tokia-pat deputacija nuo Vilniaus lietuvių“.

Lenkai mat vis dar svajoja apie Lietuvą, kaip savo istorišką provinciją. Patįs betvarkėje žūsta, bet kitus organizuotomis spėkomis nori pavergti. Ar negeriaus būtų ir jiems patiems apie savo plunksnas pagalvoti!

Nezinomas.

TAUTŲ OFFISAS PARYŽIUJE.

Mūsų tautiečio J. Gabrio sumanytas Tautų Offisas (Office Central des Nationalites) jau įsteigtas. Narių globėjū skaičiuje matome visų tautų daugybę vardų, garsių literaturoje, moksle ir politikoje.

„Globėjų komitetas susideda iš šių: Emile Arnaud, vice-prezidentas taikos Bjūro Berne; Lordas Avebury, sociologas (London); G. de Azarcat, deputatas (Madrid); Frederic Bajer, (turėjęs Nobel'io taikos dovaną); Pierre Baudin, senatorius, buvęs ministeris; Typaldo Bassia, prezidentas parlamento (Athenos); Henry Berenger, senatorius, leidėjas laikraščių „L' Action“ ir „Sicel“; Bobtehev, ministeris (Sofia); Baron Bonde, deputatas (Stokholme); Theophile Braga, senatorius (Lisbonne); Georges Brandes (Kopenhage); grafas Tomas Brassey (London); Stoyan Daneff, buvęs ministerių pirmininkas (Sofia); Pierre Dupay, deputatas; Maurice Faure, senatorius, buvęs ministeris; Floresco (Bukarest); Fort, buvęs komercijos ministeris (Praga); Alfred Fouille, sociologas; A. H. Fried, vedėjas „Fridens-warte“, laimėjęs taikos Nobel'io dovaną; Dr. Gobat, direktorius taikos Bjūro (Berne); Herriot Lyono mēras; Sigurd Ibsen, buvęs ministeris (Christiania); Carmen Karr, direktorė „Feminal“ (Barcelone); Leon Laffitte, bankierius; Henri La Fontaine, senatorius (Bruxellej); Prof. Lamperchet, (Leipzig); Raymond Leygue, senatorius (Tuluzoj); H. Lichtenberger, prof. Sorbonnos; Magalhaes Lima, senatorius (Lisbonne); John Macdonnell, vyriausias teismo pirmininkas; Leo Mechelin, senatorius (Helsingfors); Pierre Mille, redaktorius „Le Temps“; Fredric Mistral, poetas; Munch, buvęs ministeris (Copenhage); Novikov (Odessa); kun. K. O. Olšauskas (Kaunas); Nilo Pecanha, buvęs prezidentas Brazilijos respublikos; Jan Pod-

lipny, pirmininkas Čechų Tautos tarybos; J. Rainis, poetas (Ryga); Ch. Seignobos, Sorbonnos prof. Prof. Smolka (Krakovoj); Miguel de Unamuno, rektorius universitatės (Salamanka).

Offiso valdyboje matome J. Gabrio vardą, kaip administratoriaus. Programo offiso čion neminėsiu, nes jisai jau buvo apskelbtas paties offiso įsteigėjo mūsų laikraščiuose.

Išėjo jau iš spaudos Tautų Offiso organas: „Les Annales des Nationalites“, redaguojamas mūsų tautiečio J. Gabrio ir J. Pelissier, buvusio redaktorius „Matin“.

Pirmame šio laikraščio numeryje matome daug indomių žinių iš visų pasaulio kraštų, taip jau trumpa žinutė apie „Žiburio“ uždarymą Lietuvoje.

Pastebėtina, jog Offiso įsteigėjai ruošia šią vasarą berželio mėnesį visuotiną Tautų Kongresą Paryžiuje, kviesdami atvykti visų tautų žymiausių veikėjų, idant susitarti koku būdu turėtų būti užmegstas pirmasai brolystės ryšis tarpe visų tautų. Reikia tikėtis, kad Lietuva šmet nepasiliks užpakalyje kitų tautų ir jos veikėjai atvyks į vysuotinąjį Tautų Seimą. Lietuvių dalyvavimas šiame kongrese juo labiau yra reikalingas, kad šio kongreso sumanytoju ir organizatorium yra lietuvis. Reikia tikėtis, kad su jo pagalba lietuvių galės užimti žymią vietą šiame Tautų Seime.

P. Banys.

ŽURNALISTO IŠRASTOJI MAŠINA.

III.

Pirmoji žurnalisto mašina teatrose vien ant parodos. Stoka biznio nekuriems teatrams pirmuiniu laiku.

Gera galima suprasti, koksa žingeidumas apsiatė visuomenę nuo išradimo arba tikriau pasakius, sutvėrimo tos stebūklingos, žmogaus balsu skaitančios mašinos, taip, kad net didžiausieji turčiai ir net patsai visos šalies prezidentas atvyko pas tą gūvų žurnalista, idant pasiklausyti ir pamatyti tos mašinos.

Vienok, nežinūrint į žurnalisto tikslą, toji mašina visgi dar nepalengvino žurnalistų būvio. Toji mašina, yt koksa komediantas, trankėsi iš teatro į teatrą. Visos tautos, kaip Amerikoje taip ir už Amerikos, klegėte klegėjo, ir vis tik minavojo „žurnalistas!“, „žurnalistas!“ Tiesa, žurnalistas patsai pritaikė keletą skaitomųjų poperių į tą mašiną, taip gi greitai laiku, sulgy šito žurnalisto nurodymų ir jo sistemos, padaryta buvo daugybė įvairių paskaitytų, kurių publika teatrose išklausė liežuvius klausėsi. Ir taip išsiplatinus po visuomenę garsai, vieni teatrai buvo kimšte prikimšti publika, o kiti buvo visai tušti ir artistams nebuvo ką veikti: užstojo krizis. Daugybė aktorių net buvo pasiryžę panaikinti neva bomba, neva šiaip koku-nors būdu tąją, anot jų, „prakeiktąją mašiną“. Bet, nežinūrint į visą jų stengimąsi, vistiek jiems nepavyko tai padaryti, tik vietoj senovės aploidimentų ir šiltųjų smagumi, kai-kurie iš jų užtai pateko į „šaltąją“.

IV. Permainos spaudoje ir kova senosios spaudos su naująja. Mašina-skaitytoja jau tapo užpatentuota Suvienytose Valstijose ir tokiu būdu prasidėjo nauja tokių mašinų fabrikacija. Atsirado jau ir puikiau padarytų, net iki dešėtko sortų. Tokių mašinų kaina buvo labai angsta ir pasipirkti tokias galėjo tikrai turčiai, pirkliai ir šiaip kokie galiūnai. Bet, nežinūrint į augstas kainas, juo toliau, tuo labiau ljosėjo madon kaip tarpe pininguočių, taip ir šiaip visokiose įstai-gose ir net ant galo jos atsirado smūklėse ir šiaip prie viešų pasilinksminimų.

Suprantama, su reikalavimu šių mašinų kilo reikalavimas ir įvairios literatūros, nauju būdu spausdintos. Ir todėl atsirado naujo būdo spaustuvės, visai nebepanašios į pirmbuvusias spaustuves; radosi daugybė nauju būdu rašančių žmonių, kurių manuskriptai (rankraščiai) del spaustuvių išrodė yt kokių kompozitorių veikalai; tapo įvesta visose mokyklose mokymas rašymo nauju būdu. Daugelis mokyklų pradėjo mokinti vaikus skaityti ir rašyti naujos išvaizdos raštą. Tikrai mechaniškas amžius prisiartinio!

Bet, peržiūrėkime, kas stojosi su tais senosios spaudos spaustuvininkais, kurie jau nuo senų laikų buvo išgyvenę? Kas stojosi su tomis jų milžiniškoms spaustuvininkais, kurie buvo ką tik dar atidengę spaustuves ir kiti net dar su paskutiniais savo skatinkais? Kas stojos su tais raidžių rinkėjais su tomis mašinomis spausdinimo ir rinkimo (linotypes)?

Spaustuvininkai, susiraukę per barždas murmėjo, piktu gvoltu keikė naująjį rašymo ir spausdinimo būdą, o pačią mašiną nevadino niekuom kitu, kaip tik naujos išvaizdos gramofonu; anot jų, tai esą „visai nepraktiškas gramofonas, kuris jau nežinūrint į jo didelį formatą vis dar negalįs dainuoti ir šiaip griežti ir skambinti, ir daug brangiau kaštuoja; tai geriau — jie sako — būtų sulgy Edisono sistemos — nufotografuoti kokį nori literatūros straipsnį ir tuomet žurnalistas arba šiaip kokie prie skaitymo tinginiai galėtų klausyties, o spaudos su visur esančiais alfabetais ženklais joku būdu negalima yra perkeisti“. Visokiais būdais jie bandė kenkti naujai išrastam rašymo bei spausdinimo būdui, agitnodami ir rėkdami per savo dienraščius bei laikraščius ir pilnomis rieškučiomis purvų iš po savęs jie drabstė ant naujai išrastosios mašinos.

(Seka).

Daigelis.

(Užbaiga.)

Velnias ir davatka.

Velnias žiūrėdamas į Elžbietą ėmė šaipyties, staipyties ir, pagaliaus, užsikvatojo tokiu juoku, kad ją net šiurpuliai paėmė. Jo juokas labai panašus į tokio žmogaus juoką, kuris juokiasi ne iš džiaugsmo, bet iš piktumo. Ir tada, kaip juokėsi, daug baisenis išrodė.

Paliovės juokties velnias nusimetė nuo pečių maišą, praskėtė jį ir pasakė Elžbietai:

— Lįsk dabar į šitą maišą, nes aš neturiu daug laiko su tavim čia užsimti.

Elžbieta išgirdusi tokius žodžius apalpo ir parpuolė ant grindų. Velnias jai nieko nedarė. Toksai padėjimas tęsėsi keletą minučių. Pagaliaus jį atsipeikėjo ir pasikėlė nuo grindžių. Pasikėlė ir vėl atsiklaupė, ir susiėmė rankomis veidą, kad velnio

nebūtų matyti. Bet ir užėmus akis ji matė velnią, kuris vis baisesnis jai darėsi. Taip jai beklūpojant, o velniui šale bestovint, pasigirdo už durių kitas balsas. Tik šitas balsas nebuvo toks šiurkštus, bet begalo malonus.

Nepoilgam jos kambariuko kampe pasirodė kokia-tai šviesa, kuri kartas-uo-karto vis didinosi. Ir tos šviesos pačiame viduryje pasirodė baltas, šviesiais rūbais apsirengęs dangaus gyventojas. Tai buvo aniuolas. Jis buvo labai nuliudęs ir nenorėjo žiūrėti į Elžbietą.

Velnias, pamatęs kampe pasirodžiusį aniuolą, taip suspiegė, tarytum jį kas ėmė stmaugt.

Aniuolas mestelėjo ranka ir pradėjo kalbėti.

— Ar tu, Elžbieta, žinai dabar, — kalbėjo jis maloniū balsu, — delko pas tave šitas velnias atėjo? Sakyk, ar žinai?

— Nežinau, šventas aniuole... — atsakė Elžbieta.

— Tu žinotum, delko jis atėjo, bet jau turbūt viską užmiršai.

Tu dabar eini penkiadešimtus metus, — artinasi tavo senatvė, ir neužilgo reikės tau skirties su šiuo pasauliu. Delto prisimink sau dabar visą praeitą savo gyvenimą, savo jaunystę; prisimink visas tās baisias nuodėmes, kurias papildei. Pasistengk atsiminti visa tai, ką tu prieš trisdešimt metų ir ką darei neper-senai. Kada tu mažą buvai, aš buvau tavo sargas ir man malonu buvo matyti tave su skaisčia širdimi ir skaisčiomis mintimis. Kaip tu augai, geri žmonės tave mokino, kaip reikia gyventi, Dievą ir artimą mylėti; bet tu jų nepaklausei ir pradėjai eiti tuo taku, kuris veda į amžiną prapultį. Tau geri žmonės rodė tą taką, kuris į amžiną laimę veda, bet tu į tokius jų nurodymus ranka numodavai ir juokeisi iš tų žmonių. Nebūdavo nei vienos dienos, kad tu nebūtumei užrūstinusi mūsų dangiškojo Tėvo. Tu niekieno neklausydama darei taip, kaip tik tau buvo smagiau. Savo kūno geiduliams visą valią davai. Naktimis valkiojaisi, lakstei su išdykusiais bernais ir galų-gale susilakstei vaiką, kurį tuojais užsmaugei. Ir paskui ėmei davatkauti. Beveik kasdien vaikščiojai į bažnyčią, eidavai tankiai išpažintin, bet tos baisios nuodėmės kunningui nepasisakai. Tu tik žmonėms norėjai parodyti, būk esanti nekalta, šventa, bet ištikrųjų buvai prakeikimo verta. Dievas negali meiliai žiūrėti į tokį žmogų, kuris yra melo skraiste apsidengęs ir dirba visokias niekšybes. Nors tu ir eidavai į bažnyčią, bet neklausydavai ką ji mokino. Tu suvadžiojai daugybę žmonių, daugelį neteisingai apkalbėjai, daugelį į prapultį nuvarai, daugelį ašarose aplukdėi, daugelį iš tiesos kelio išvedei. Tu ir pasninkavai ir vargdinai save, bet viską tą darei tik del žmonių akių. Delto nei vienos tavo maldos Dievas negalėjo išskausyti, nes jos buvo neteisingos, netikros. Tik tų žmonių maldas Dievas priima, kurie gyvena taip, kaip Jis savo „dešimtyje įsakymų“ prisakė, kuriuos tu kalbėjai kasdien po kelis kartus. Bet visos tos tavo maldos dar labiau rūstino Dievą. Ir dabar ant tavo pečių guli tokia sunki nuodėmių našta, kurią tu pati sau užsikrovei ir delto laukia tavęs didelė baismė. Ir štai šitas velnias atėjo tavo dūšią į pragarą nešties. Šiandien jis tau nieko nedarys, bet jis gali dar ateiti pas tave vėl, prasilinkus kelioms dienoms.

Aniuolas pabaigė kalbėti ir iš-

nyko iš akių. Velnias gi pasilikio bestovis šale Elžbietos.

Ir taip velnias ilgai, ilgai stovėjo, o Elžbieta klūpojo.

Kada išmūšė laikrodžio dvyliką valandą ir ėmė šen-ir-ten giedoti gaidžiai, velnias pradėjo nerimauti. Staiga jis puolė kniūpsčia, persivertė ragožiais, cyptelėjo tris kartus ir prapūlė; tik toj vietoj mėlynos kibirkštys pasipylė ir juodi dūmai pasirodė.

Tikrą tiesą pasakojė aniuolas... — kalbėjo ji sau viena.

Ir jai praeitas jos gyvenimas išrodė toks baisus, kaip tas velnias. Ji dabar aiškiai pamatė, kokių ji gyvenimo taku eina ir kas ją laukia ateityje.

Nemiegojusi ir baidiai nuvargusi ji išsėdėjo visą naktį budėdama ir mįslydama apie savo praeitį.

Kada jau visai prašvito ir mėlylas saulės spinduliai į jos kambarį lindo, ji pasiėmė maldakningę, ražančių ir nuėjo į bažnyčią.

Bažnyčioje ji atsiklaupė prie klausklos ir karštai meldėsi.

28—12. **Kelmūtis.**

ZODIS SKAITYTOJAMS.

Gerbiamieji „Vienė Lietuvniškų“ skaitytojai, kurių prenumerata yra jau pasibaigus ir kurie aplaikėte paraginimo korteles, malonesite atnaujinti, nes kitaip priversti būsimie sulaikyti siuntinėje laikraštį.

Permainydami adresą, visuomet parašykite aiškiai: vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miestą ir valstijos vardus. Pirmą pažymėkite seną, paskui gi naują adresą.

„Vien. Liet.“ Administratorius

ZODIS VISUOMENEI.

Šiuomi pranešame visuomenei, kad, jei kas nori apturėti žingeidžią knygą „Jubilėjinį V. L. Numerį“, kuriame telpa 62 paveikslai ir 58 straipsniai įvairaus turinio — beletristika ir eilės, tai turi gauti du nauju „Vien. Liet.“ skaitytojų ateinantiems metams ir prisijusti \$4 Money Orderį ir redakciją. Už tatau gaus augščiau paminėtą knygą. Neįstengiantieji gauti du nauju skaitytoju „V. L.“, tegu prisijunčia 50c. 2-centėmis markėmis ir taipogi gaus tą indomią knygą.

J. J. PAUKŠTIS & CO.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

PLUNKSNOS MĒGINIMAI.

Pas vargšus, eilės, Skrajokit, lėkit!
Tęn skausmo peilis
Visus vargina.
Tęn netylėkit,
Saldžiai skambėkit, —
Meilę ir dailę
Tarp jų pasėkit.
Pinkit vainiką —
Brangiai Tėvynei, —
Lai daug nuo jūsų
Garbės ji gauna, —
Kelkit krūtinės
Sūnų tėvynės,
Grožį išpuoškit
Aušros gadynės.
Panendrės Bitininkas.

Suprato. Vaziuoja tramvajam Peterburge keli lietuviai studentai ir balsi šneka. Vienas rusas, kurs su jais kartu sėdėjo, paklausė juos: „Sakykit, gerbiamieji, kokia kalba tamsūs kalbate?“

— Lietuviškai, — atsakė studentai.

— Ar aš nesakiau! — sušuko smagiau rusas — kad lietuvų kalba visai panaši į rusų: aš beveik viską supratau, ką tamstos šnekėjot. O dar mano vienas pažįstamas, Ivan Petrovič, vis ginčydavo, kad lietuvų kalba nesant rusų kalbos tarmė!

BALTAKIUI-BAITELIUI.

„Kovo 1 d. išgėrė karbolinės rūgšties Gasparas Baltakys ir... numeris“ — I š l a i k r a š č i ų .

Vakar skaičiau laikraščiuose, Kad Yankijos vakaruose Priblėso žvaigždutė. Ar išgirs motutė — Kad jos sūnus apkeliavęs, Visur vargų paragavęs, Gyvenime apsigavęs — Guli jau kapuose! Ne milžino keliasis ejo, Laimę rasti tik norėjo, Bet josios nerado... Ir iš dvasios bado Alki nuodais numaldavo, Dvasių svetian iškeliaavo, — Vargt nedatėsejot. Baimės smėkla triumfujoja, Juodi kiuržai ten dūlojoja, Ant jo kapo kryžtė, — Vypsas rodo, pirštis bado, Jog lietuvų jaunomenėj Dar sau auką vėl surado, Ką gyvent nedrįsta...

Jaunikaiti, tu išlėkisi, Amžių tyla tų gerėkies, Bet draugų nekviskisi Bevilties šalin!...

Audrupats.

UŽDUOTIS IR GALVOSUKIAL.

16. Šviesią dieną aš tamsus, šiltą — šaltas, šaltą — šiltas ir dar kuo pripiltas. Kas?

17. Kokiame laike moteris mažiausiai išsneka?

18. Apie nosį sukas, bet į gerklę nesiduoda. Kas?

19. Kur vynas turi skonį?

20. Kur upės be vandeny, mies tai ir kaimai be žmonių ir triobų; laukai, pievos ir miškai be seklių paukščių ir žvėrių?

R. Baltrūnas.

ATMINIMAI UŽDUOCIŲ IŠ No. 10.

4. Per 11 metų.
5. 1 telyčia, 9 avys ir 90 paršų.
6. Vienuoliką metų.
7. 64.
8. A=100; B=200; C=500.
Išrišo gerai šie:
F. Mikelsonas iš Waterburio:
4, 5, 6, 7.
A. Senelvauskis iš Brooklyn:
4, 5, 7, 8.
J. Virbickas iš Pittsburgh:
4, 5, 6, 7.
V. Bernotas iš Worcester:
5.
A. Motejaitis iš Worcester, Mass.:
4, 5, 6.
J. M. Navickas iš Serantono:
4, 5, 7 ir 8.

Atsakymai. pp. M. Tijušui, Chicago ir A. Senelvauskiniui, Brooklyn: išrišimai užduočių iš N9 pėrvėlai atėjo.

P. Budriui, Elk Lick, Pa: Tuom pat sykiu, kada užduotis spausdinasi, negalima paduoti jų išrišimo. Tam-gi jos ir yra užduotis, kad reiktų ant jų kiekvienam pagalvoti ir pačiam išrišti. Išrišimus apskelbjamė nevēliaus dviejų savaičių.

Pasarga. Anuo sykiu buvo pranešta, jog dovanoms 4-ris tomus Kudirkos raštų paaukavo p. Pilipps. Šiuomi pataisome, kad ne p. Pilipps, bet p. N. N. iš Brooklyn paaukavo **čielus šešis tomus** Kudirkos raštų, tam, kuris išrišknuodžiausiai iš 150 užduočių, ir tam kuris iš eilės stovės antroje vietoj, tas-pats p. N. N. aukoja pilną rankių raštų rusų poeto Lermontovo — rusų kalboje.

KRASOS DĒŽUTĒ.

J. Rudnickui: — p. Baltrūnas savo užduotims ir galvosukiams stato išlygas, kad išrišimai būtų prisijusti redakcijon nevēliaus dviejų savaičių.

Lietuvio Vaikai, Bostone: — Sunku mandagumo išmokinti tuos, kurie nesilaiko teisybės ir tempo jį ant savo įjeismo. Todėl neverta su tokiais vesti nei polemikos, nes mes labai brangiame laikraštį vietą.

Jonui Banknui: — Laisko netalpissime, nes mums nepatogu, kada mus padūs per mūsų laikraštį giria, o kitus peikia. Šitokios taktikos mes nesilaikome ir nepagiriame kitų, kurie to griebiasi. Iškur paeina Purvis, Michelsonas ir Antonovas — mes nežinome.

P. A. D.: „Kur didesni judašimčiai?“ — neindėsim. Tamsta rašote eisybė. Bet tas-pats buvo ir kitų rašyta. Nuolatos tą-patį išrodinėti neverta. Nenorime vesti polemikos, kuri užima daug vietos ir kuri turi apėiti netik mus, bet ir kitus rimtesnius laikraščius. Juk visuomenės reikalai netik mums vienems privalo rūpėti? Reikia apie tai rašyti ir į kitus laikraščius.

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

MINKLĒS.

Žemas žemaitukas, visiems iškiskas žiūri (Slenkstis).

Paukštė-šmaukštė; per marias lėkė, jos vuodega rėkė (Sautavas).

Dvi sesutės sviestą glosto (Rogės). **F. F. Mikelsonis.**

Name triukšminga, o šeiminkai tyli; atėjo žmonės, šeiminkus suėmė, o namas per langelius išėjo (Žuvis tinkle).

Kur buvęs, kur nebuvęs — kapt už bobos bambos (Durių klemka).

Sudėgė medis, nei anglių nei pelenų (Žvakė).

Be kojų be rankų medin lipa (Apvynys).

Nei žmogus, nei kiaulė, nei liutas, nei beždžionė (Girtas).

Gaidys ant laktos, o žarnos žemai (Laikrodis). **J. P. Žiurkšas.**

JUOKELIAI.

Atsargus elgeta. Praeivys: Ką aš matau! Eini elgetauti, o po skvernu turi paslėpęs šakotą lazda — lyg koks mušiva!

Elgeta: Ponuli, tai turin del viso ko. Būna juk tokių, ką nieko neduoda!...

Svarbi prieštastis. Klausimas. Kodėl lietuvės kurstis ir kai kurie studentai neskaito lietuviškų laikraščių? Atsakymas. Kad nežino jų vardų.

Teisme. Teisėjas: Ar supratai nusprendimą? Klitininikas: Taip, kurgi nesuprasi, kad taip aiškiai ponas teisėjas perskaitė, viską supratau.

Teisėjas: Taigi eisi kalėjiman trims savaitėms ir užmokėsi bylos išlaidas.

Kalitininikas: Ar taip? Tai šito aš nesupratau!...

NAUJI RAŠTAI.

Jaunimas už vasarį. Turinys: Vidūnas „Žmogus žinojimo bei išmanymo sanlygos ir santykių“. „Žiemos pasaka“ eilės. Apžvalga. Pasikalbėjimai.

Pasiuntinys, N2. Mėnesinis skiriamas dvasiškams lietuvių reikalams. Turinys: „Inkvizicijos istorija“ tesa. Irlikas „Klerikalų apetitai“. Atsitikimai pasaulyje. Įvairios žinios. Iš reformatyvų gyvenimo. Pal. 64—32.

Draugija — literatūros, mokslo ir politikos mėnesinis laikraštis. Sausis. Tomas XVI. N61. Turinys: Kun. Fr. A. Symonas — Keletas faktų iš vysk. A. Baranausko gyvenimo užrubėje. Vysk. Baranausko eilės — Vysk. M. Valančiūskui pasveikinimas. Eilės — Naujai įsventintam vysk. Paliulioniui kun. Ant. Baranausko pasveikinimas. Dr. Pr. Augustaitis — Dionizo Poškos raštai lenkų kalba. V. Hugo eilės „Svajys“ vertė P. Kriaučiūnas. J. Gabrys — Vytauto ir lietuvių veikėmas Didžioje karėje ir kovoje ties Grunvaldu. K. — Vaikų auklėjimas Norvegijoje. O. Pleirytė-Puidienė — Asmeninė ir socialė etika. J. Gabrys: Dvi nauji lietuvių įstaiči. Iš mūsų socialio gyvenimo kronikos. A. Jakštas — lenkų ir rusų spauda apie Lietuvą. Bibliografija — Dr. Graičiūno „Sveikata“. Kun. Kaz. Paltarokas „Sakytai vadovas“ I, II ir III kn. „Atsitiks (nemokamas „Dr-jos“ priedas) N1, T. II. Turinys: Metams pralinkus. Putinas — Uždainokim (eilės). Moksleivis Rūgenas — Suneili, neužmiršk savo motušės. Putinas — El, eičiau aš eičiau į platųjį svieta. — Laimingas, kam jaunos krūtinės. — Rudens naktis (eilės). M. Reinis — Dieninis. — Moksleiviams. St. E. Draugelis — Maskvos universitatė. Tėsių moksleiviai — Ar mokslo vyrui netiki į Dievą? V. Z. — Nejaugi? Aglaitė — Naujų metų vakare (eilės). Iš moksleivių gyvenimo. Iš Lomonosovo vertimai P. Kriaučiūno — Oda. Psalmė 14; Rytmetinis mąstymas. Pr. D. — Žinojimas ir tikėjimas. — Mūsų tautinės tėvrybos žiedai: dainos, patarės ir priežodžiai, etc. Dagis N2.

MŪSŲ VIETINIS AGENTAS.

Siomis dienomis po tūlas Brooklynio dalis rinks „Vienybės Lietuvniškų“ skaitytojus mūsų užtikėtus atstovus, p. K. Jankevičius. Kur tik jis atsilankys, viečiau gali jam duoti taipgi apsteliavimus ant knygų ir visokių raštų.

MŪSŲ AGENTAS
J. J. JAKŠTIS,
56 K. Market st.,
Brighton, Mass.

Čia galite užsiskyti „Vienybė Lietuvniškų“, klausiti patarimų apie šifkortes ir pinigų siuntimą į Lietuvą.

J. J. PAUKŠTIS & CO.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

LAWRENCO STREIKIERIAMS AUKOS.

Brooklyn, N. Y. Sumanya Siuvėjų Unijos. Aukavo šios ypatos: L. Jodzevičius, M. Narkivicius, C. Damasevičia, A. Shrupskis, Dr. Micevičius — po \$1.

Sykiu \$5.05
M. Trakimas, B. Čemiarkis, S. Rievinskiūtė, W. Narotienė, S. Pociunas, I. Stankevičius, J. Sičiūla, J. Vilkauskas, O. Tauskas, J. Boguekas, F. Mantvila, J. Sosėla, M. Miliūnaitė, A. Dainauskas, V. Kiburis, V. Pulkauskas, A. Palionis, — po 50c.

Sykiu 17—\$850
B. Kamičėntė — 40c.
J. Terviasis, J. Petarska, J. Letuvninkas, — po 15c.

Sykiu 3—45c.
J. Deveikis, S. Savičiukaitis, V. Mantravickienė, A. Vizgirda, A. Suškus, J. Kancerius, S. Mičiulis, T. Vaičiūkas, Girdžiauskas, A. Mažialis, J. Juškauskas, A. Venskūnas, B. Viecevičius, A. Klivinskis, K. Biauekas, P. Kurtnaitis, A. Načiulis, T. Tolišis, F. Deveikis, J. Baranaitis, N. Baranaitiūtė, J. Soltonas, St. Vasiliauskas, P. Pasukeitis, S. Strumilg, J. Mažeika, C. Dirasis, O. Šiupienitė, P. Janaitis, O. Kazlauckienė, J. Jankauskas, M. Valaičiūtė, D. Birgila, P. Bruzneckas, J. Globis, A. Slavickas, A. Miškinis, J. Gobis, J. Auša, S. Venckūnas, J. Kraujalis, K. Kraujalis, B. Sarapinas, A. Janušonis, J. Navickas, J. Kazakauskas, P. Guzikas, L. Spirgaitis, A. Šertvetis, A. Kantrimas, J. Narbuta, F. Augustinavičia, K. Senteukevičius, F. Salavejus, J. Pečiukaitis, M. Lapiekas, M. Mažeika, J. Budakas, T. Čižaukas, A. Mozuras, V. Gabris, J. Rivickas, A. Kalazevičius, J. Dunaitis, J. Vilniškis, M. Kriaučiūnaitė, S. Mikalūnas, V. Saldakienė, J. Teiberis, P. Areikiškiūtė, J. Katkiskis, A. Sematavičius, J. Maskolaitis, F. Manis, Z. Vitkauskintė — po 25c.

Sykiu 76—\$19
A. Siuzas, P. Milašauskis, J. Januška, V. Vlasiūskytė, R. Labikė, J. Stankevičius, O. Stankevičiūtė, J. Strioga, A. Draugialaukiūtė, V. Abramovičius, T. Petraukauskas, J. Borgabvienė, J. Benčius, J. Deveikiūtė, A. Bukavickas, A. Obelinis, M. Šiugžda, M. Šiupenis, O. Bartkuviene, O. Vilkiūtė, K. Zuitkienė, A. Dazauskas, A. Kraujalis, J. Mailla, T. Sviatkauskas, — po 10c

Sykiu 25—\$250
K. Galinis, S. Liavas, K. Pavieikienė, — po 5c.

Sykiu 3—15c.
Išviso sukolektuota aukų..... \$36.00
Sukolektavo B. Zinis ir J. Jonaitis.

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

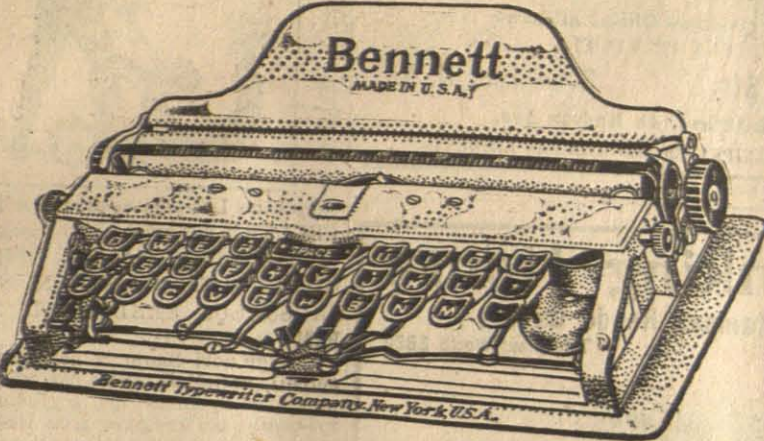
T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

DETROIT, Mich. P. G. Burns, (Greek) J. Tribolas, A. Sautulaitis, K. Manavicia, B. Sugiata, K. Mamson, E. Gritis, F. M. Sugiata, A. Nikolaičik, S. Balčionis, J. Gailionas, G. Karosas, J. Naujokas, A. Sionionavicia, D. Miscionavicia, J. Bataitis, A. Budrevičius, A. Melnikaitis, J. Gailionas, J. Gegis, V. Aidžianas po \$1.00.

T. Salski, M. Barkauskas — po \$2.00

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja taip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais, raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtų plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešioti rankoje, arba kišenėje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st.,

Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st.

Wilkes-Barre, Pa.

BIDŽIAUSIA LIETUVISKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New York'e savo namus vertės \$40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynė“, savo lūde turi grynais pinigais suvirš \$25,000.00. Apviete reikalams ir kitokiems labdariniams tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastų ai kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra būrelis brolių, lietuvių ir kaip tik yra suaugę butų jo sąnariais, ir kad pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nuosė, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamastyk, kiek apsauginimų, kokius dabar nuolatos lietuviškai nukentė, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvišiai, kurie dėl prievartos pakliuvo į rankas kitataučių ir žuva kaip lietuvišiai! Kiek pinigų mūsų visuomenė tada galėtų apvirsti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Situos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk getbimas skaitytojai valandėly, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Išmokėti pinigai į šią organizaciją (S. L. A.), buvo pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykų didesni, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: \$150.00, — \$300.00, — \$600.00 ir — \$1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kniugelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkaušką, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

Didžiausias Pasaulyje Teatras Hippodrome. ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių. Siemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svieta“. Būti New York'e ir neaplankyti Hippodrome, reiškia būti Romoje ir nematyti popėžiaus. Lešia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-ų. Geriausias sėdynės \$1. Augščiau — pigiau.

Julian Czupka
Daktaras Tiesu, Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street, Wilkes-Barre, Pa. kasdien. 138 So. Washington Ave. Scranton, Pa. Panedėliai ir Ktv. nuo 6—7 vak. Užsimų provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas palidėjimus (doviernastis) išrupinu Rosioj ir Lietuvoj.

Juokkis per visus metus!
Užsirašę „TARKA“ nuvokysi nuo savo kaktos visas raukšles.
Turėsi juoko, kada tik atsiminsi, kaip „TARKA“ perleidžia per savo brazdinį visokius ištvirkėlius ir liurbas.
Gražių giesmelių su gaidomis
Juokingų uždavinių, šaradų. Pilna karikatūrų, juokingų paveikslų. Tik vienas dol. metams.
Adresas: „TARKA“, P. O. Box 895, New York City

Antanas Stašauckas.
Labai puikioje vietoje saltonas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA.

PIRMAS LIETUVISZKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIU FOTOGRAFIJU

G. BENSON
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Darba atlieku **puikiai ir pigiai.**

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.
Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagrąžinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.
Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.
Pasiskubinkite kiekvienas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:
J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

DIDIS GYDYTOJAS Dr. Ignotas Stankus M. D.
pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijos Indiana, ir baigęs kvotimus aukščiausioje ir jau paskutinėje daktariškoj mokykloj New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL, kurioje specialiskai išsilavinava gydyti visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs ta mokslą įgaun vardą aukšto, didžio daktaro. Dr. IG. STANKUS, per kiek laiko buvo miestavų daktaru Indianapolis, Ind. kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų atlikdamas savo užduot, kuo geriausiai ir užganėdinančiai žmonijai dabar gi pasišventęs labai savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiningus daktarus, įrengė savo ločną naminį ligonbutį ir:
KVIEGZIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:
Jeigu sergi, ar kenkia kas sveikatai, skubei kreipkis pas mane ypatingai arba laisku, o busi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neįgydoma, nebeįk, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir aukštesnį mokslą, tūu pabelsiau ir suteiksiau tikrai brolišką ir sąžinišką rodą. Kiekvienas iš atsiaukusių persitikris, kad esu pabaigęs didesnę daktarišką mokslą ir galu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.
APSIIMU PASEKINGAI IŠGYDYTI LIGAS
• Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gelimo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujų ligų, užkietėjimo ir nedirbimo vidurių; išbėrimo, kuno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinių, silkinimo plaukų; žalvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškių ligų, neuralgijos, drebėjimo sąnarių, nemogėjimo ir išsėčio; nuo greito nuilsimo, sunkaus kvėpavimo, persalimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamųjų lytinskių ligų, ir visokių kitokių nušilpėnųjų sveikatos. Teipgi nuo visokių moteriškių ligų, skausmingų ir nerugulariškų mensesinių, baltųjų tekėjimo ir gumbo ligų.
Turiu Speciališką Diplomą dėl darymo Operacijų.
Ištikus būtina reikalingumui operacijos kada vaistai negal pagydyti kaip tai: augimo vėžio skilvių ir visokių akmenų, skaudulių ir gužių, ar tai būtų pusleje, inkstuose, kepenyse ir žarnose, viską tū su pagelba operacijos galima prailinti kuo geriausiai ir už menką mokesčį. Darau toipgi operacijas ant kaulų, smegenų, grobų ir lytinskių organų, kaip vyrų teip ir moterų ištiesinu pritraukias kojas ir rankas. Išgydau su naujausio būdo operacija repturą, už menką prekę. Patalpintis kiekvienoje ligoje pas mane. Jeigu negalima pribūti ypatingai, tai parašykite ką skauda ir kokius nesveikumas jaučiate savij, o aš suprasiu viską ir ištyręs duosiu rodą, o jeigu reikia, prisigysiu ir gyduose, o tas nedaro skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoje, Anglijoje, Kanadoj ar kitose šalise. Atsilankantiems ypatingai ir dėl operacijų, turia savo ločną naminių puikų **LIGONBUTĮ**, Siėdus gydu **DOVANAI**.
Dr. Ignotas Stankus M. D. 1220 S. Broad St. PHILADELPHIA, PA.
Val. Ofiso: no 9 ik 12, no 2 ik 4, ir no 6 ik 8 vakare. Nedėliomi no 1 ik 5 vakare.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00
Skaitykite atydziai! Nesiduokite apgandintė triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jas užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius suveda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina. Jūsų sunkiai uždirta skatika. Sudėjan Valstijos kason šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitinkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lentis. Jūsų patarnavimams yra senas daryturis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tū atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakortę kainų. Atsakinėjū greitai, o patarimai dykai.
HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.
Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Geografijos Vadovėlis
Kaina 75c. Apdaryta \$1.00.
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

TIK KĄ IŠEJO IŠ-PO SPAUDOS: APIE KUNO ISLAVINIMĄ
Pagal prof. Bliučli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusi. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbia rolę lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fiziškai ir protiška; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po dešėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejū atvejais perskaityti. Tas veikalielis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS
Apsyaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulie-tuvinta A. Vegėlės. Pusi. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunūmenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų praklinių darbų, kaip istoriškos apysakos. Francūzus pakelė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu istoriškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi istoriškių apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas“, „Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunūmenei, bet ją su didėla nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaite.

PAZVELGUS ATGAL
Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikony romanisto Edwarde Beilamy, versta P. Siulelio. Pusi. 356. Kaina \$1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuočių tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Beilamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius praklinių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlia. Ją perskaitys žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvių kningynėly.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra Lietuvis
FRANAS URBONAS
Visi, kurie jieskote vaistai (liekarstos) ir sveikatos, galite ją gera roda parodys apturet. tikrą kelią in sveikata : : : :
Musu aptiekoriaus
SU PAGARBA **FRANAS URBONAS**
151 Metropolitan Ave. (c or. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint
VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA
Parduodam Šifkortes ir siuncziam pinigus.
Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliančiams į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes knoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkio Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.
Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.
Offiso valandos:
šioiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)
PINGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunciamo pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.
Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.
Parduodam Tikietus ant geležinkelijų pietines ir vakarines valstijas.
Persiunciam fotografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejaltnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palidėjimu.
Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniskoms iškolektavojime mokesčių.
Darom daviernastis, išlėskom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU“
Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete. Išcina kas Sėreda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekiuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.
Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškamis rašyt ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.
DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.
Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiskas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.
J. J. Paukštis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Prekė \$7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laišku.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškias drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tanka ir kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali nešėti kur nori.

Pati skrynelė \$2.00
O mašina \$7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKA ir PĒTNYCIA
Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.
EURO-Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.
POJE Prusuose 15 markinų.

MĒNESINIS RAŠTAS

Linksmas Valanda

IŠEINA APY 15 D. KOŽNO MĒNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULĖ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South Al.

MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglių kelias).

Trumpiausias kelias į Buffalo.

Tiesiai per Scranton ir Angliją Sritį.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

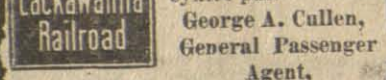
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susisiešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

90 West Street, N. Y.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Best model, sketch or photo. For free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells how to obtain and sell Patents. What Inventions Will Pay. How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address: H. B. WILSON & CO. Patent Attorneys Box 383 Wilson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišaucko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kviepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Bypa

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.
Išbalsmuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikščionims.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

E. APRIL, Savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Moterims kiekvieną utarninką.

Telephone 1331

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS

LIETUVISZKAS GRABORIUS (UNDERTAKER)

Išbalsmuotojas ir laidotuvių Direktorius.

Karietos laidotuviams, veselioms ir krikščionims.

Mano gyvenimo Ofisas atidaras DIENA IR NAKTĮ.

213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y

Branch Office: 48 Hudson Ave.

LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės

New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsiskaita.

Seniausi Bankini Namai. Uždėta 1848 m.

\$100.000 (šimtas tūkstančių dolerių) yra mūsų kaucija sudėta į rėdišką kasą.

Pilnais siūnėme į Krajų kno greičiausiai. Pilnais visų kraštų išmainome pagal kursą. Pini-gus prilaime ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortas parduodame ant geriausių galiausių visų Linijų ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dū keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas reikalaujamas popierius su palidūjimu Konsulio. Atjieškiojimą daly atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Nedėloje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Subatoje iki 8 val. vakare.

Subatoje iki 8 val. vakare.

ISZGYDYTAS isz 10 metines Rupturos

John E. Evans sunkiai dirbantys kalvis iš Wapwallopen, Pa. Fabrike parako, apskakinėja istorija, kuri užims visus akvyus.

Perėjo penki metai Apriliuje š. m., kada atsiskaukiau pas Daktarą O'Malley į Wilkes-Barre, Pa., ba kentėjau ant dubeltavos Rupturos, padėjimas mano buvo pavojingas, o su didele nebegale galėjau baigt savo darbą. Gedytojai kurie mane prieš tai gydė: jog tai yra didelė kvailystė mislint, jog Ruptura duosis išsigydyt be operacijos (aš esmu priešingas tokių operacijų). Po perskaitymui apgarsinimo laikraštėje Berwick, Pa., apie gydymą Rupturos per Daktarą O'Malley, nusidaviau į ofisą į Wilkes-Barre, Pa., ant rodos, kur man Dr. O'Malley pasakė jog išgydys mane iš kentėjimų, nenorėjau į tai įtikėti. Bet dabar nežinau kaip išreikšt savo dėkingumą už tai, jog esmu dabar visais sveikas be jokios operacijos. Nuo keturių metų nenešioju jokių dirbų, norint gana sunkiai dirbu, už ką pirmiausia padėkavau Dievui, o po tam Daktarui O'Malley už jo išgydymą. Jaučiuosi jog tai yra mano privalmu duot rodą kožnam, kuris kenčia ant Rupturos, idant nusiduo-t pas Dr. O'Malley.

John EVANS, Wapwallopen, Pa.

Dirželiai niekad neišgydys Rupturos. Kožnas vyras, moterė ar kudikis gali but išgydyti nuo Rupturos (kuilo) be skausmo ir periškados per mano Kemiską-Elektro Metodą. Aš esmu vienatinis Specialistas ir galiu gvarantyt jog tave išgydysiu iš Rupturos. Mano spabas gydymo Rupturos užtikrina kožnam išgy-dymą, apie ką šimtai upatų jau persitikrino. Per ką turi būti tvirtybė prie manęs. Atsiusk 2c. markę, o gausi knygutą su abrozėliais, aprašant mano būdą gydymo Rupturos. Roda dykai. Kas negali ant kart užmokėti, tai duodu ant išmokėsčio. Prekė užganadinanti. Prisiusk pažinę markę už 2c. o aplaikysi daktarišką kny-gutę su abrozėliais už dyką.

Dr. A. O'Malley 158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

158 So. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. A. O'Malley

ZMIJECZNIK

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRĒNŲ SOPĒS, SAUSGĒLŲ, KAKLO, GALVOS SŪKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigėbėti, neieškok rodos pas kokius nevokintus žydėlius ar kryžiolius savo priepuoli, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalau-damas tikrų, gryną ir gydantių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ.

Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neįskleisi veltui ir ant apgavystių savo sunkiai uždirbtu centu.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant svieto toip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviškai“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilieje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, ašikiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi.

Adresas: Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Albertas G. Groblevskis